

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز پنجشنبه ۲۵ خرداد ماه ۱۳۲۳ *

فهرست مطالب :

۱ - تصویب صورت مجلس	۷ - اعلام وصول طرح قانونی راجع بانفاه انحصار ینبه و ارجاع بکمیسیون مبتکران
۲ - مذاکره راجع بدستور	۸ - تصویب اعتبار نامه آقای سید مهدی عدل از مشکین شهر
۳ - تقدیم یک فقره لایحه از طرف وزارت دارائی راجع بواگذاری مقداری اراضی برای ایجاد گورستان جهت اتباع امریکا بقید دو فوریت و تصویب آن	۹ - مذاکره در طرح قانونی راجع بآئین نامه مازاد غله و موکول شدن بجلسه آتی
۴ - معرفی آقای دکتر آزموده بمرعونه وزارت کشاورزی	۱۰ - تصویب پنج فقره گزارش کمیسیون عریض و مرخصی
۵ - سؤال آقای فرهودی و پاسخ آقای وزیر کشاورزی	۱۱ - سؤال آقایان اردلان و مهندس فریور و پاسخ آقای وزیر کشور
۶ - تقدیم یک فقره لایحه فوری از طرف معاون وزارت فرهنگ راجع بحقوق آموزگاران و دبیران و تصویب آن	۱۲ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس یکساعت و نیم قبل از ظهر بریاست آقای آقاسید محمد صادق طباطبائی تشکیل گردید

صورت مجلس روز سه شنبه ۲۳ خرداد ماه را آقای طوسی (منشی) قرائت نمودند *

[۱ - تصویب صورت مجلس]

رئیس - آقای فریور

مهندس فریور - همانطوری که در صورت مجلس نوشته شده دستور امروز طرح ها بود و بقیه سئوالات ولسی آقای وزیر کشور برای جواب سئوالات تشریف نیاوردند و احتمال می رود با این ترتیب تاروژی که برای جواب بیایند اصل موضوع

سؤال بکلی از میان برود و موضوعش منتفی بشود خواهش

میکنم تذکر بدهند که برای جواب بیایند

رئیس - تذکر داده میشود دیگر اعتراضی نیست ؟

(گفته شد - خیر)

رئیس - صورت مجلس تصویب شد .

* عین مذاکرات مشروح سی و هشتمین جلسه از چهاردهمین دوره قانون گذاری (مطابق قانون ۸ آذرماه ۱۳۰۵)

اداره تندنویسی و تحریر صورت مجلس

* اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده :

غائبین با اجازه - آقایان : امیر تیمور - جلیلی - قبادیان - دهستانی - رضا تجدد ،
غائبین بی اجازه - آقایان : شجاع - گبو - کفائی - عامری - آصف - تیمور ناش - اکبر - سیف پور فاطمی - تهرانی
محمد طباطبائی - خلعتبری ..

[۲- مذاکره راجع بدستور]

رئیس - عده زیادی از آقایان اجازه خواسته اند برای نطق قبل از دستور (جمعی از نمایندگان - دستور) آقای روحی شما موافق هستید؟

روحی - بنده موافق با دستور هستم لواط بسیار مانده است و چندین جلسه است که ما وقت مان را بنطق قبل از دستور صرف میکنیم امروز دولت چندین لایحه فوری دارد وزارت جنگ لایحه دارد آقایان موافقت بکنند لااقل هفته یک مرتبه جلسه برای نطق قبل از دستور تشکیل بدهیم این ترتیب دارای معایبی است نماینده یا باید سؤال کند یا استیضاح حکومت در دست شما است ناله و ضجه از نماینده مستحسن نیست این ناله های ما مثل آن میماند که اطفال یک نفر در خانه باشد گریه بکنند خود او هم بیاید ناله کند شما بمنزله پدر جامعه هستید باید برای ملت رفاه و آسایش فراهم بکنید

رئیس - آقای دکتر رادمنش

دکتر رادمنش - بنده چند هفته است اجازه خواستم عریضی دارم موضوع هم عمومی نیست موضوع خصوصی است راجع بحوزه انتخابیه خود بنده است اگر آقای روحی عوض این فرمایشاتیکه کردند اجازه میدادند شاید مطالبی که بنده میخواستم عرض کنم تمام میشد (بعضی از نمایندگان - بفرمائید) موضوع عرض بنده مربوط به چای است چای در کیلان کاشته اند باید دولت بخرد چای را چیده اند باید دولت بخرد نمیخرد با آقای وزیر دارائی مراجعه میکنم می گویند به دکتر میلسپو مراجعه کنید بدکتر میلسپو مراجعه میکنم ایشان هم یا مریض هستند یا کمیسون دارند معلوم نیست کی باید باین کارها برسد مردم داد و فریادشان بلند شده است هفته دوسه ناشکایت و تلگراف میرسد معلوم نیست بکی باید رجوع کرد وقتی وزیر جواب ما را ندهد بدکتر میلسپو جواب ندهد بکی باید مراجعه کرد باید بهمین آقایان بهمین آقای روحی مراجعه کنم آقای روحی هم که میل ندارند عریض ما را گوش بدهند ولسی هر وقت خودشان فرمایش دارند بلبل میشوند. (خنده نمایندگان)

رئیس - البته هر طوری که مجلس تصویب بکند ما هم

رفتار میکنیم ولی کارهای مانده هم خیلی داریم وقت تنگ است بهر حال رأی میکنیم. آقایانی که موافقت با ورود در دستور قیام کنند (اکثر برخواستند) باچهل و هفت رأی تصویب شد

[۳- تقدیم يك فقره لایحه از طرف آقای وزیر دارائی بقید فوریت راجع بواگذاری مقادیر اراضی برای ایجاد گورستان اتباع آمریکا و تصویب آن]

رئیس - آقای وزیر دارائی فرمایشی دارید؟

وزیر دارائی (آقای فروهر) - البته خاطر محترم

آقایان نمایندگان مستحضر است که از چندین سال باینطرف بلکه بنده میتوانم بگویم از صد سال باینطرف ملت آمریکا بوسیله اعزام يك عده از اشخاص مبرز و علمای خود و يك اشخاص خدمتگزار به جامعه يك روابط الفت و وداد بین ملت ایران و ملت آمریکا ایجاد کرده است (صحیح است) ما همیشه ملت آمریکا را با يك نظر دوستی و احترام نگاه میکنیم (صحیح است) و سبب آن هم این بوده است که همیشه ما باهم در يك عرض واقع شده ایم و منافع مشترك ما هیچوقت با هم تماس نداشته است آمریکائی ها با ما کمک میکردند ما هم يك ملتی هستیم که ملت قدیمی حق شناس هستیم و ملت مهربانی هستیم و حق خدمات دیگران را میدانیم ما هم در مقابل هر اندازه ای که ازمان میسر بوده است قلماً و قلماً با آمریکائی ها خدمت کرده ایم و بطوری که آقای دکتر شفق کسه در ادبیات و تاریخ تصور میکنم فوق العاده متبحر و وارد هستند در جلسه گذشته با بیانات مخصوص بخودشان (که بنده عاجز هستم ادعای رسیدن بمقام ایشان را بکنم) مراتب دوستی و روابط مودت بین ملتین را اینجا توضیح دادند و تشریح کردند اخیراً هم از وقتی این اوضاع جنگ پیش آمده است ملت آمریکا همیشه با ما مساعد بوده است روابط ما همیشه برقرار بوده است از نقطه نظر سیاسی و علمی و ادبی و غیره هر اندازه که توانسته اند طرفین با یکدیگر کمک کرده اند از چندین باینطرف سفارت آمریکا يك تقاضائی کرده است که این تقاضا را بنده میتوانم تعبیر بکنم به تقاضای ملت آمریکا از ملت ایران و آن تقاضا عبارت از این است که يك مقدار اراضی در امیرآباد

که در حدود بیست و نه هزار متر مربع میشود بدولت آمریکا یعنی سفارت آمریکا واگذار شود برای اینکه ایجاد گورستانی بکنند جهت سربازان آمریکائی بنده خیال میکنم که تصویب و اجازه این امر و دادن این اراضی بملت آمریکا یا دولت آمریکا (البته در ممالک دموکراسی ملت و دولت یکی است فرقی نیست) و دیعه ای خواهد بود که آن و دیعه دوستی ابدی است بین ما و آمریکا (صحیح است) اگر آمریکا در اینجا مردگانی داشته باشد همانطور که ما علاقه به مملکتمان داریم و یکی از علاقه های هر ملتی به ملت خودش و هر وطن پرستی به مملکت خودش همان علاقه آباء و اجدادی است من تصور میکنم چنین علاقه ای از طرف ملت دوست ما ایجاد میشود باین مناسبت بنده يك لایحه بقید فوریت تقدیم میکنم و از آقایان نمایندگان محترم استدعا میکنم که تقاضای دولت را که مبنی بر حفظ دوستی و وداد و تحکیم مبانی مودت است قبول فرموده با دو فوریت تصویب کنند.

رئیس - لایحه را میخوانیم بعد به دو فوریت آن رأی میکنیم.

لایحه وزارت دارائی:

از چندین باین طرف کاردار سفارت آمریکا بمنظور ایجاد گورستان جهت اتباع دولت متحده آمریکا شمالی از دولت ایران تقاضا نموده است قطعه زمینی در حدود ۲/۸۳ هکتار از اراضی امیرآباد واقع در حومه تهران بسفارت آمریکا که سمت نمایندگی دولت خود را دارد واگذار شود. هیئت دولت از نظر حسن مناسبات دولتی با قبول تقاضای مزبور موافقت دارد ولی چون از قریه امیرآباد دولت فقط چهار دانگ را مشاعاً مالک است و ناچار برای انجام تقاضا باید رضایت مالکین دو دانگ دیگر را فراهم نموده و از طرفی چون تصور میرود مالکین دو دانگ نیز طبعاً از نظر تشریک مساعی با دولت اصولاً مخالفتی با واگذاری سهمی خود نخواهد داشت و وزارت دارائی موفق خواهد شد از راه تعویض یا خریداری و یا طریق دیگر دو دانگ دیگر را

تملیک کند و از طرفی چون تا بحال متوفیات اتباع آمریکا در تهران امانت گذارده میشود و به مناسبت اقتضای فصل باید صورت قطعی باین امر داد بنابر این ماده واحده ذیل با قید دو فوریت پیشنهاد و تصویب آنرا تقاضا دارد.

ماده واحده - وزارت دارائی مجاز است معادل ۲/۸۳ هکتار از اراضی قریه امیرآباد واقع در حومه تهران را بانضمام مقدار کافی حق شرب از قنات امیرآباد که برای درختکاری آن زمین کافی باشد بمنظور تأسیس گورستان برای اتباع ممالک متحده آمریکا شمالی برای بزرگان بدولت آمریکا نمایندگی سفارت کبرای آن دولت در تهران واگذار نماید.

وزارت دارائی ترتیب افزای قریه امیرآباد یا تملک دو دانگ سهمی مشاع از اراضی و قنات مذکور در بالا را که متعلق باشخص ثالث میباشد با موافقت مالکین و بقیمت عادلانه با تصویب هیئت وزیران خواهد داد.

نخست وزیر - وزیر دارائی

رئیس - فوریت اول مطرح است رأی میکنیم بفوریت اول آقایانی که موافقت قیام کنند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد. فوریت دوم مطرح است رأی گرفته میشود آقایان موافقین قیام کنند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد. ماده واحده مطرح است مخالفی نیست؟ (گفته شد - خیر) پیشنهادی رسیده است از آقای فرهودی قرائت میشود:

پیشنهاد میکنم تبصره زیر اضافه شود! تبصره دولت مکلف است در حین مبادله اسناد واگذاری اراضی رعایت معامله متقابل را تأمین نمایند.

رئیس - آقای فرهودی

فرهودی - عرض کنم که مناسبات بین دو دولت بر آقایان معلوم است که همیشه بر روی معامله متقابل است البته حالا مورد احتیاج نیست ولی ممکن است در آیند بر این اتباع ایران مورد احتیاج بشود دولت بایستی که در حین معامله این اسناد ترتیبی بدهد که در موقعی که سفارت ایران در آمریکا این احتیاج را احساس کرد دولت آمریکا هم همین کار را بکند.

جمعی از نمایندگان - مخالفین .

رئیس - آقا همه مخالفت نکنید ممکن است رد بشود پس میگیرید؟

فرهودی - پس میگیریم .

رئیس - رأی میگیریم بماده واحده .

امیر تیمور - بنده تذکری دارم .

رئیس - بفرمائید .

امیر تیمور - البته یکی از خوشبختی های کشور ایران دوستی و ودادی است که بین این ملت و ملت امریکا موجود است و در واگذاری این مقدار اراضی یا مقدار زیادتری هم اگر لازم باشد هیچگونه مضایقه نبوده البته با نهایت صمیمیت ما این اراضی را برای گورستان آنها واگذار میکنیم در صورتیکه امیدوار هستیم که ابدأ مورد احتیاج هم واقع نشود و امریکائی هائی که در ایران می آیند همانطور که آغوش ایران برای آنها باز است آنها هم همینطور قبول کنند که ما آنها را در قبرستان مسلمانها دفن کنیم و يك افتخار ابدی برای ایرانی ها حقیقه باقی بماند بنده خواستم عرض کنم چه از این بابت وجه از بابت اراضی واگذاری ما حاضریم و اگر امریکائی ها قبول کنند ما در تمام گورستانها آنها را راه میدهیم .

رئیس - پیشنهادی آقای فیروز آبادی کرده اند که اصلاً مورد ندارد (جمعی از نمایندگان - اعلام رأی فرمودند) (فیروز آبادی - پس گرفتیم) اصلاً مورد نداشت آقایانی که با ماده واحده موافقت قیام کنند (نمایندگان قیام کردند) تقریباً بالاتفاق تصویب شد .

۴- معرفی آقای دکتر آزموده بمعاونت وزارت کشاورزی

رئیس - آقای وزیر کشاورزی برای جواب سؤال آقای فرهودی حاضرند .

وزیر کشاورزی - آقای فرهودی سؤالشان را میکنند آقای امیر تیمور هم راجع به پنبه تذکر داده اند که سؤالی دارند برای جواب حاضر منماً هم از موقع استفاده میکنم آقای دکتر آزموده را که یکی از جوانان تحصیل کرده و

در ۱۴ بهمن همان سال از خدمت وزارت بازرگانی و پیشه و هنر مستعفی شده بودم . . . (بعضی از نمایندگان - مربوط بچه بوده است) این قراردادی بوده است راجع به تراورس و موضوعی بوده است که در مجلس سیزدهم مطرح شده است عجله چیزی که بنده خواستم استفاده کنم این است که آقای هژیر در مجلس رسماً گفتند که ما در ۱۴ بهمن ۱۳۲۱ استعفا داده ایم بنابراین وزیرای کابینه آقای قوام که استعفا دادند در ۱۴ بهمن بوده و بعد هم آقای قوام موفق به تشکیل کابینه نشدند استعفا دادند دیگر آنهاست وزارتین نداشتند . یکی از این وزرائی که استعفا دادند آقای احمد حسین خان عدل وزیر کشاورزی بودند ایشان در همان موقع حقوق خودشان را تا ۱۳۲۱ بهمن گرفته اند اما آن چند روزی که استعفا نداده بودند وزیر بهداری و جنگ و کشاورزی آنها حقوق خودشان را تا روز استعفای خود گرفته اند اخیراً شنیدم وزارت کشاورزی در سه ماه قبل درخواستی صادر کرده بنام حقوق هشت روزه آقای احمد حسین خان عدل یعنی حقوق از سیزدهم بهمن تا ۲۱ بهمن و ایشان هم این پول را گرفته اند در صورتیکه اگر ایشان حقیقه تا ۲۱ بهمن وزیر بودند در همان سال ۱۳۲۱ بایستی حقوقشان را گرفته باشند چنانکه وزرائی هم که استعفا نداده بودند در همان موقع این کار را کردند . البته در بادی نظر اسباب تعجب است که چطور وزیری بعد از یکسال و نیم ب فکر می افتد که حقوق هشت روزه خودش را بگیرد اما اگر آقایان بعلمت این کار توجه بفرمایند خواهند دید که تعجبی ندارد مطلب این است که ایشان در روز جمعه ۱۶ بهمن یعنی دو روز بعد از استعفای خودشان دستوری صادر میکنند که ششصد تن پنبه بنرخ دولتی بیک تاجری بفروشند تفاوت این معامله با نرخ آزاد قریب پانصد هزار تومان میشود بعد این قضیه را آقای روحی در مجلس سیزدهم مطرح کردند و مورد رسیدگی قرار گرفت و تقریباً منجر بیک نوع اعلام جرمی هم شد و روی همین زمینه هم آقای عدل تحت تعقیب قرار گرفتند که چرا در ۱۶ بهمن ۱۳۲۱ در روز جمعه که وزیر نبوده اند دستور فروش پنبه را صادر کرده اند دلیل دیگری که ایشان در این مدت

وزیر نبوده اند این است که از ۱۳ بهمن تا ۲۱ بهمن در این هشت روزه در وزارت کشاورزی آثار خدمت آقای عدل نیست مگر همین دستور معامله ششصد تن پنبه در روز جمعه آنها با تفاوت پانصد هزار تومان بین نرخ دولتی و نرخ آزاد بعد که این قضیه مورد رسیدگی قرار گرفت يك اختلاف صلاحیتی پیدا شد بین دیوان کیفر و دیوان تمیز ، دیوان کیفر می گفت که چون این شخص بنام وزیر این کار را کرده بنابراین محاکمه اش باید در دیوان کشور باشد دیوان تمیز در جلسه ای که رسیدگی کرد گفت خیر اینطور نیست ایشان که در ۱۶ بهمن وزیر نبودند بنابراین کار محاکمه ایشان در صلاحیت دیوان تمیز نیست و بهمه دیوان کیفر است پرونده ایشان آمد بدیوان کیفر بعد ابدی ایشان که مشغول کار بودند من جمله آقای منصور السلطنه عدل يك اقدامات خلاف قانونی کردند و آن این بود که يك تصدیقاتی از آقای قوام و غیر آقای قوام گرفتند که ایشان تا ۲۱ بهمن هم وزیر بوده اند روی این تصدیقات دیوان کیفر مجبور شد قرار عدم توجه جرم صادر کند پس این عملی که شده یعنی پرداخت حقوق هشت روزه آقای عدل از ۱۳ تا ۲۴ بهمن در سال ۱۳۲۳ یعنی یکسال و نیم بعد این عمل برای پوشاندن جرمی بوده است و آن جرم عبارت است از اختیار سمت معمول برای دستور فروش ششصد تن پنبه بنابراین بنده از آقای وزیر کشاورزی سؤال میکنم علت اینکه وزارت کشاورزی این پول غیر قانونی را داده اند چیست برای اینکه مطابق قانون محاسبات عمومه سی حقوق باید در برابر خدمت داده شود در این هشت روز آقای احمد حسین خان عدل هیچگونه خدمتی در وزارت کشاورزی انجام نداده اند مگر همین دستور فروش پنبه که آن هم در روز جمعه و در منزل بوده و این عمل پرداخت این پول غیر قانونی بوده و برای پوشاندن جرمی بایشان داده شده است پس در مقابل این عمل وزارت کشاورزی از دو نظر قانونی قابل تعقیب است یکی اینکه حقوق داده است در مقابل خدمتی انجام نشده یکی اینکه حقوق داده است برای اینکه سمت معموله از میان برود و این معامله

درستکار هستند بمعاونت وزارت کشاورزی معرفی میکنم .

کاظمی - بنده تذکر نظامنامه ای دارم

رئیس - بفرمائید .

کاظمی - بر طبق نظامنامه داخلی لایحه دولت باید با ورقه رأی گرفته شود چون کاملاً جنبه مالی دارد از نظر اینکه واگذاری اراضی است و خرج است علاوه بر این ممکن است دولت آن دو سهم دیگر را هم بخرد یا مبادله بکند بعقیده بنده باید بر طبق نظامنامه با ورقه رأی گرفته شود .

رئیس - آقای دشتی .

دشتی - این فقط اجازه ایست که دولت این اراضی را بدهد با امریکائی ها و باین جهت هم ما بدو فوریت آن رأی دادیم لایحه بودجه ای که اصلاً دو فوریت ندارد رأی هم گرفته شده و تمام شده و کاملاً صحیح است .

۵- سؤال آقای فرهودی و پاسخ آقای وزیر کشاورزی

رئیس - آقای فرهودی سؤالتان را بفرمائید

فرهودی - عرض کنم آقایان محترم البته بخاطر دارم که در ۱۳ بهمن ماه ۱۳۲۱ تمام وزیران کابینه آقای قوام باستثنای وزیر دارائی و بهداری و کشور و جنگ استعفادادند در ۲۱ بهمن هم خود آقای قوام چون موفق به تشکیل کابینه نشدند استعفا دادند دلیل رسمی این مطلب را هم که عرض میکنم این جوابی است که آقای هژیر در جلسه ۱۶۴ دوره سیزدهم داده اند این است که میخوانم : « بنده تصدیع زیادی ندارم فقط برای روشن شدن ذهن نمایندگان محترم مجلس شورای ملی خواستم عرض کنم در جلسه گذشته آقای نقابت در ضمن سؤالی که داشتند از وزارت پیشه و هنر و بازرگانی در ضمن بیاناتشان فرمودند مطابق اطلاعاتی که بعرض ایشان رسیده است قرار داد معامله ای که مورد اعتراض ایشان قرار گرفته است ظاهر آدر دوره خدمت بنده در وزارت بازرگانی و پیشه و هنر بوده است بنده خواستم بعرض آقایان نمایندگان محترم برسانم که بنده هیچگونه اطلاعی از شرایط و مقررات این قرارداد ندارم و نداشته ام دلیلش هم همراه خودش است زیرا این قرارداد در اسفند ماه ۱۳۲۱ بسته شده است و بنده

قانونی بشود بنده اولاً از آقای وزیر کشاورزی تقاضا میکنم که توضیحات کافی بدهند تا اینها از دادستان دیوان تمیز تقاضی دارم که از ماده شش قانون دیماه ۱۳۱۷ استفاده کرده باین پرونده رسیدگی ماهوی بکنند یعنی این پرونده دوباره در دیوان عالی تمیز از حیث ماهیت مورد رسیدگی قرار گیرد يك تقاضائی از آقای دکتر میلسپو دارم مراقبت بکنند حسابداری شان مخصوصاً حسابداری وزارت کشاورزی که این عمل را انجام داده است بیشتر مورد دقت و مؤاخذه قرار گیرند.

رئیس - آقای فرخ

فرخ - اجازه میفرمائید بنده چون در آن کابینه بوده ام ممکن است توضیحات بیشتری بدهم
رئیس - در موضوع سؤال موافق نظامنامه از کسی که سؤال شده است بایستی جواب داده شود بعد از دستور ممکن است بعنوان بعد از دستور صحبت کنید (یکی از نمایندگان - خود آقای وزیر موافقت کرده با موافقت آقای وزیر و مجلس اشکالی ندارد.)

وزیر کشاورزی - بنده قبلاً توضیح میدهم بعد ممکن است ایشان یعنی آقای فرخ تکمیل بفرمایند. پس از وصول سؤال آقای فرهودی بنده از اداره حسابداری وزارت کشاورزی سؤال کردم باین شرح اداره حسابداری به بنده توضیح میدهند. جناب آقای احمد حسین عدل حقوق وزارت خودشان را تا ۱۶ بهمن ۲۱ دریافت داشته اند بعد مطالبه حقوق از ۱۷ بهمن لغایت ۲۳ بهمن را نموده اند وزارت کشاورزی نسبت باین موضوع ضمن شماره فلان مورخه ۲۲/۱۰/۷ از جناب آقای سهیلی استعلام نموده به شماره ۱۹۶۷۰ - ۲۲/۱۰/۱۳ پاسخ مرقوم فرمودند بموجب صورت جلسه هیئت وزیران و بخشنامه صادره بشماره ۳۷۶۳۲۲ - ۲۲/۱۲/۳۰ جناب آقای احمد حسین عدل تا ۲۴ بهمن ۲۱ که روز استعفای کابینه جناب آقای احمد قوام میباشد بعنوان وزیر کشاورزی در هیئت وزیران حضور داشته و تا آن تاریخ مستحق دریافت حقوق بوده اند این نامه رئیس الوزرای وقت آقای سهیلی بوده است پس از وصول این نامه جناب آقای نوری اسفندیاری

معین میکنند (صیحیح است) و وزرائی که حضور دارند در آنجا معین نمیکنند دیگر اسمی برده نمیشود طبق صورتی که در کابینه آقای قوام موجود است و الا آن در هیئت وزارت در جلسه هیئت وزراء آقای عدل غایب محسوب نشده است و در جلسه آخر کابینه آقای قوام اسمی از غیبت آقای عدل برده نشده لهذا ایشان را در آنجا حاضر میدانیم و خود بنده آنوقت معاون نخست وزیری بودم از طرف وزارت دادگستری سؤال شده بود همین تصدیق را بایشان دادم که آقای عدل در جلسه آخر کابینه آقای احمد قوام ایشان را حاضر و جزو حاضرین محسوب داشته اند لهذا بایستی تاریخ قطعی استعفای کابینه قوام را آقایان در نظر بگیرند این آن روزی است که آقای عدل استعفا داده اند (هاشمی - دو روز بیشتر شهرت استعفای ایشان شده بود).

رئیس - آقای فرخ

فرخ - در بیان استعفای ده نفر از وزراء در کابینه آقای قوام این طور که میفرمایند نیست بنده در آن تاریخ وزارت خواربار را متصدی بودم آقای عامری هم وزیر دادگستری بودند در روز ۱۵ نفر از وزراء که بنده هم یکی از آنها بودم و آقای عامری هم بودند استعفا دادیم در ساعت ده صبح به بخشید ۱۱ به هیئت وزراء احضار شدیم و استعفای ما پذیرفته نشد و امر شد که مشغول کار خودمان باشیم تا در موضوعی که مورد اختلاف بود رئیس دولت وارد مذاکره بشود و حل بکند پس از آن روز چند جلسه دیگر هم هیئت دولت تشکیل شد شنبه و دوشنبه و چهارشنبه و شنبه ۲۴ و در تمام این جلسات هم وزراء حضور داشتند صورت مجلس بامضای همه هست و حتی در وزارت خانه هاشان هم کار میکردند و هنوز هم آن کاغذها و نوشتجاتیکه امضاء کرده اند تمام حاضر است و حتی روز شنبه ۲۴ که آقای قوام شخصاً استعفا داد و کابینه مستعفی شد از طرف اعلیحضرت همایونی شرحی به هیئت دولت نوشته شد و آقای رئیس تشریفات حامل بودند و آوردند بهیئت دولت و قرائت شد تا ساعت ۹ شب هیئت دولت منعقد بود و صورت مجلس روز ۲۴ بهمن ۱۳۲۱ را همه وزراء امضاء کردند آقای عدل هم از آن جمله بودند

امضاء کردند بنابراین آنها را نمیشود مستعفی دانست و حقوق هم تمام گرفته شده بنده هم گرفتم آقای عامری هم گرفتند تا روز ۲۴ حقوق دریافت شده است. اما راجع بعمل آقای حسین عدل بعقیده بنده چون این موضوع در وزارت دادگستری مطرح شده و رسیدگی میشود و در وزارت دادگستری محکمه صلاحیت داری رأی داده امروز تصور نمیکنم مورد اختلاف باشد که ما وارد در این موضوع بشویم.

۶ - تقدیم يك فقره لایحه فوری از طرف معاون وزارت فرهنگ راجع بحقوق آموزگاران و دبیران و تصویب آن

رئیس - آقای معاون وزارت فرهنگ بفرمائید

معاون وزارت فرهنگ (آقای وحید) - البته خاطر آقایان مسبوق است که در موقع تصویب قانون متمم بودجه در حقوق آموزگاران و دبیران يك اشتباهی بعمل آمده است و اشتباهاً در آن موقع حقوق این آقایان دبیران و آموزگاران مطابق قانونی که معمول بوده است حقوق پایه يك آموزگاری ۸۰۰ ریال و حقوق پایه يك دبیری ۱۶۲۰ ریال باشد. سهو شده بود این مبلغ را به ۶۷۰ ریال برای آموزگاران معین کردند و ۱۳۶۰ ریال برای دبیران بعداً وقتی توجه پیدا شد بوزارت دارائی هم تذکر داده شد ولی موقعی بود که دیگر آن لایحه تصویب شده بود در جلسه ایکه برای تصویب لایحه ۲۴ مقرر بود آقایان د کتر شفق و نراقی هم در این مورد بیاناتی فرمودند و حتی يك تبصره هم برای این قسمت پیشنهاد شده بود متأسفانه آن تبصره در آن موقع مورد توجه واقع نشد علاوه بر این آقای د کتر شفق هم اصولاً راجع باجرای ماده ۱۲ قانون تعلیمات اجباری هم سؤالی از وزارت دارائی کردند بالاخره بعد از آنکه موافقت شد وزارت فرهنگ سعی کرد که با زحمات زیادی که در این مورد کشید توانست تا تعیین اعتبار لازم برای اجرای ماده ۱۲ قانون تعلیمات اجباری حقوق این آقایان آموزگاران و دبیران را بجای آنکه زیاد نشده لااقل از حقوق سابق آنها چیزی کسر نشود، چون مطابق آن ماده که در قانون متمم بودجه تصویب شده است حقوق بکنفر

قانونی بشود بنده اولاً از آقای وزیر کشاورزی تقاضا میکنم که توضیحات کافی بدهند تا بعداً از دادستان دیوان تمیز تقاضی دارم که از ماده شش قانون دیماه ۱۳۱۷ استفاده کرده باین پرونده رسیدگی ماهوی بکند یعنی این پرونده دوباره در دیوان عالی تمیز از حیث ماهیت مورد رسیدگی قرار گیرد يك تقاضائی از آقای دکتر میلسپو دارم مراقبت کنند حسابداری شان مخصوصاً حسابداری وزارت کشاورزی که این عمل را انجام داده است بیشتر مورد دقت و مواخذة قرار گیرند.

رئیس - آقای فرخ

فرخ - اجازه میفرمائید بنده چون در آن کابینه بوده ام ممکن است توضیحات بیشتری بدهم

رئیس - در موضوع سؤال موافق نظامنامه از کسی که سؤال شده است بایستی جواب داده شود بعد از دستور ممکن است بعنوان بعد از دستور صحبت کنید (یکی از نمایندگان - خود آقای وزیر موافقت کرده با موافقت آقای وزیر و مجلس اشکالی ندارد.)

وزیر کشاورزی - بنده قبلاً توضیح میدهم بعد ممکن است ایشان یعنی آقای فرخ تکمیل بفرمایند. پس از وصول سؤال آقای فرهودی بنده از اداره حسابداری وزارت کشاورزی سؤال کردم باین شرح اداره حسابداری به بنده توضیح میدهند. جناب آقای احمد حسین عدل حقوق وزارت خوبشان را تا ۱۶ بهمن ۲۱ دریافت داشته اند بعد مطالبه حقوق از ۱۷ بهمن لغایت ۲۳ بهمن را نموده اند وزارت کشاورزی نسبت باین موضوع ضمن شماره فلان مورخه ۲۲/۱۰/۷ از جناب آقای سهیلی استعلام نموده به شماره ۱۹۶۷۰-۲۲/۱۰/۱۳ پاسخ فرمودند بموجب صورت جلسه هیئت وزیران و بخشنامه صادره بشماره ۳۷۶۳۲۲ - ۲۲/۱۲/۳۰ جناب آقای احمد حسین عدل تا ۲۴ بهمن ۲۱ که روز استعفای کابینه جناب آقای انجمن قوام میباشد بعنوان وزیر کشاورزی در هیئت وزیران حضور داشته و تا آن تاریخ مستحق دریافت حقوق بوده اند این نامه رئیس الوزرای وقت آقای سهیلی پس از وصول این نامه جناب آقای نوری اسفندیاری

وزیر کشاورزی وقت دستور فرموده اند که از اداره حسابداری وزارتخانه هاسؤال شود حقوق آقایان وزراء و همچنین جناب آقای قوام تا چه تاریخ پرداخته شده و حسب الامر از حسابداری وزارت خانه ها سؤال شده. حسابداری وزارت پیشه و هنر جواب دادند تا ۲۲ بهمن به آقایان وزراء حقوق داده اند وزارت امور خارجه و وزارت خواربار جواب دادند که حقوق آقایان تا ۲۶ بهمن داده شده حسابداری وزارت فرهنگ اطلاع دادند که حقوق جناب آقای دکتر سیاسی تا آخر ۲۶ بهمن داده شده و سایر وزارت خانه ها هم جواب ندادند مراتب بعرض جناب آقای نوری اسفندیاری وزیر کشاورزی وقت رسیده دستور فرمودند که حقوق آقای عدل پرداخته شود و باین لحاظ مبلغ ۲۴۱۵ ریال بابت حقوق ۷ روزه از ۱۶ لغایت ۲۳ بهمن جناب آقای عدل پرداخته شده و در سال ۱۳۲۳ به آقای عدل از طرف وزارت کشاورزی دیناری پرداخته نشده است.

فرهودی - اجازه میفرمائید توضیح بدهم کافی نیست. رئیس - بفرمائید.

فرهودی - عرض کنم که آقای وزیر کشاورزی تقریباً بیانات بنده را تصدیق فرمودند باین ترتیب بعضی از وزارتخانه ها که جواب داده اند همان وزارتخانه هائی هستند که وزیر آنها استعفا داده اند و آن وزارتخانه هائی که جواب نداده اند دلیل بر این است که تا پیش از ۱۳ بهمن حقوق نپرداخته اند من جمله وزارت راه و آقای هژبر و سایر وزارتخانه هائی که جواب آنها رسیده معلوم میشود آنها فقط تا ۱۳ بهمن داده اند بعلاوه اساساً این مراسله و این اظهار عقیده رئیس دولت وقت برخلاف قانون بوده است و اینها همه نشان میدهد که يك تشبثاتی شده است برای اینکه روپوشی بشود هر يك تصمیم های خلاف قانونی گرفته شده و توضیحات آقای وزیر کشاورزی هم بنده را قانع نکرد.

رئیس - اگر مخالفی نیست آقای فرخ توضیح بدهند. وزیر کشاورزی - بنده يك تذکری دارم اجازه میفرمائید در صورت جلسات هیئت دولت معمول هست که وقتی جلسه تشکیل میشود صورت و وزیرای غایب را در آنجا

معین میکنند (صحیح است) و وزرائی که حضور دارند در آنجا معین نمیکنند دیگر اسمی برده نمیشود طبق صورتی که در کابینه آقای قوام موجود است و الا آن در هیئت وزارت در جلسه هیئت وزراء آقای عدل غایب محسوب نشده است و در جلسه آخر کابینه آقای قوام اسمی از غیبت آقای عدل برده نشده لهذا ایشان را در آنجا حاضر میدانیم و خود بنده آنوقت معاون نخست وزیری بودم از طرف وزارت دادگستری سؤال شده بود همین تصدیق را بایشان دادم که آقای عدل در جلسه آخر کابینه آقای احمد قوام ایشان را حاضر و جزو حاضرین محسوب داشته اند لهذا بایستی تاریخ قطعی استعفای کابینه قوام را آقایان در نظر بگیرند این آن روزی است که آقای عدل استعفا داده اند (هاشمی - دو روز پیشتر شهرت استعفای ایشان شده بود).

رئیس - آقای فرخ.

فرخ - در بیان استعفای ده نفر از وزراء در کابینه آقای قوام اینطور که میفرمایند نیست بنده در آن تاریخ وزارت خواربار را متصدی بودم آقای عامری هم وزیر دادگستری بودند در روز ۱۵ نفر از وزراء که بنده هم یکی از آنها بودم و آقای عامری هم بودند استعفا دادیم در ساعت ده صبح به بخشید ۱۱ به هیئت وزراء احضار شدیم و استعفای ما پذیرفته نشد و امر شد که مشغول کار خودمان باشیم تا در موضوعی که مورد اختلاف بود رئیس دولت وارد مذاکره بشود و حل کنند پس از آنروز چند جلسه دیگر هم هیئت دولت تشکیل شد شنبه و دوشنبه و چهارشنبه و شنبه ۲۴ و در تمام این جلسات هم وزراء حضور داشتند صورت مجلس بامضای همه هست و حتی در وزارتخانه هاشان هم کار میکردند و هنوز هم آن کاغذها و نوشتجاتی که امضاء کرده اند تمام حاضر است و حتی روز شنبه ۲۴ که آقای قوام شخصاً استعفا داد و کابینه مستعفی شد از طرف اعلیحضرت همایونی شرحی به هیئت دولت نوشته شد و آقای رئیس تشریفات حامل بودند و آوردند به هیئت دولت و قرائت شد تا ساعت ۹ شب هیئت دولت منعقد بود و صورت مجلس روز ۲۴ بهمن ۱۳۲۱ را همه وزراء امضاء کردند آقای عدل هم از آن جمله بودند

امضاء کردند بنابراین آنها را نمیشود مستعفی دانست و حقوق هم تمام گرفته شده بنده هم گرفتم آقای عامری هم گرفتند تا روز ۲۴ حقوق دریافت شده است. اما راجع بعمل آقای حسین عدل بعقیده بنده چون این موضوع در وزارت دادگستری مطرح شده و رسیدگی میشود و در وزارت دادگستری محکمه صلاحیت داری رأی داده امروز تصور نمیکنم مورد اختلاف باشد که ما وارد در این موضوع بشویم. | ۶ - تقدیم يك فقره لایحه فوری از طرف معاون وزارت فرهنگ راجع بحقوق آموزگاران و دبیران و تصویب آن |

رئیس - آقای معاون وزارت فرهنگ بفرمائید

معاون وزارت فرهنگ (آقای وحید) - البته خاطر آقایان مسبوق است که در موقع تصویب قانون متمم بودجه در حقوق آموزگاران و دبیران يك اشتباهی بعمل آمده است و اشتباهاً در آنموقع حقوق این آقایان دبیران و آموزگاران مطابق قانونی که معمول بوده است حقوق پایه يك آموزگاری ۸۰۰ ریال و حقوق پایه يك دبیری ۱۶۲۰ ریال باشد. سهو شده بود این مبلغ را به ۶۷۰ ریال برای آموزگاران معین کردند و ۱۳۶۰ ریال برای دبیران بعداً وقتی توجه پیدا شد بوزارت دارائی هم تذکر داده شد ولی موقعی بود که دیگر آن لایحه تصویب شده بود در جلسه ای که برای تصویب لایحه مقرر بود آقایان دکتر شفق و نراقی هم در این مورد بیاناتی فرمودند و حتی يك تبصره هم برای این قسمت پیشنهاد شده بود متأسفانه آن تبصره در آنموقع مورد توجه واقع نشد علاوه بر این آقای دکتر شفق هم اصولاً راجع باجرای ماده ۱۲ قانون تعلیمات اجباری هم سؤالی از وزارت دارائی کردند بالاخره بعد از آنکه موافقت شد این مورد کشید توانست تا تعیین اعتبار لازم برای اجرای ماده ۱۲ قانون تعلیمات اجباری حقوق این آقایان آموزگاران و دبیران را بجای آنکه زیاد نشده لاف از حقوق سابق آنها چیزی کم نشود چون مطابق آئیننامه که در قانون متمم بودجه تصویب شده است حقوق بکثرت

آموزگار ۱۳۰ ریال کسر میشود و مال بکنفر دیرم ۲۶۰ ریال کسر میشود و چون بموجب آن قانون هم بنا بود یک ارفاقی در باره حقوق این آقایان بعمل آمده باشد و حقوق آقایان از ۸۰۰ ریال به ۹۶۰ ریال و از ۱۶۲۰ ریال به ۱۹۲۰ ریال اضافه گردد این ماده را هم وزارت فرهنگ بعثت نمود اعتبار لازم در بودجه ۱۳۲۲ نتوانسته است اجرا کند ولی در این بودجه سال ۱۳۲۳ ما اعتبار لازم را پیش بینی کرده ایم البته چنانچه وزارت دارائی موافقت بکند و خود آقایان نمایندگان هم یک مساعدتی بفرمایند که این اعتبار تأمین شود آنوقت حقوق آموزگاران و دبیران یک مختصر تأمین خواهد شد و فعلاً برای اینکه از آن مبلغی که میگرفتند کمتر نگیرند یک ماده واحده بقید یک فوریت تهیه شده است که با کمک آقایان تقدیم میشود و استدعا میکنم که تصویب بفرمایند و چون از سال مالی چند رهنوی بیشتر نمانده است تقاضای تصویب آنرا در این جلسه مینمایم. (فرهودی - صحیح است احسنت)

(لایحه تقدیمی وزارت فرهنگ بشرح زیر قرائت گردید)

ساخت مقدس مجلس شورای ملی

چون در قسمتی از مواد قانون متمم بودجه ۱۳۲۲ اشل مقرر حقوق پایه یک آموزگاری و دبیری اشتها ۶۷۰ ریال و ۱۳۶۰ ریال نوشته شده و در صورتیکه قبل از تصویب قانون آموزش اجباری حقوقی که در بدو ورود بخدمت بفارغ التحصیل های دانش سراهای مقدماتی و لیسانسیه های دانشسرای عالی داده میشد بترتیب ۸۰۰ ریال و ۱۶۲۰ ریال بوده و با آنکه منظور از گذراندن قانون آموزش اجباری ارفاق و مساعدت باین طبقه است و بهمین مناسبت حقوق آنان در بدو ورود به خدمت ۹۶۰ ریال و ۱۹۲۰ ریال تعیین گشته از این رو برای رفع اشکال و پرداخت حقوق آنان تا تأمین اعتبار برای اجرای اشل حقوقی ماده ۱۲ قانون آموزش اجباری ماده واحده بشرح زیر تنظیم و با قید یک فوریت تقدیم و تقاضای تصویب آنرا دارد.

ماده واحده - وزارت فرهنگ میتواند از تاریخ تصویب قانون آموزش اجباری تا وقتی که اعتبار اجرای اشل حقوقی ماده (۱۲) قانون مزبور را تأمین ننموده است حقوق پایه های یک دبیری و آموزگاری را بقرار ماهی ۱۶۲۰ ریال و ۸۰۰ ریال و حقوق سایر پایه های دبیری و آموزگاری را بمیزان مقرر قبل از تصویب قانون آموزش اجباری بپردازد.

رئیس - بنده تصور میکنم که یک فوریت را چون جنبه مالی دارد خودش حائز است بنابراین باید برود به کمیسیون بودجه (کفیل وزارت فرهنگ - خیر خیر) .. مگر اینکه بخواهند در مجلس مطرح شود. (نمایندگان - بلی بلی) .. آقای نراقی

نراقی - عرض کنم بنده گمان نمیکنم که این لایحه مخالفی داشته باشد و استجازه بنده فقط برای این است که آقایان توجه داشته باشند با تصویب این لایحه یک مساعدت و کمک زیادی نسبت بآموزگاران و معلمین میکنند و قانونی که میگذرد صحیح تر بگذرد در قانون آموزش و پرورش که در دوره ۱۳ گذشت اشلی برای حقوق معلمین معین کرده بودند وزارت دارائی با آن موافقت نکرد تا مساعدتی با طبقات مختلف معلمین بشود در آن اشل پیش بینی شده بود که حقوق یک آموزگار که دیپلمه دانش سرای مقدماتی است ۹۶/ تومان در ماه باشد و حقوق یک دبیر دو برابر او باشد آنرا وزارت دارائی موافقت نکرد و اجرا نشد یک کاری کردند که کاملاً بضرر معلمین تمام شد در قانون آموزش و پرورش پیش بینی شده بود که حقوق رتبه یک آموزگاری ۹۶ تومان است سابقاً مطابق رتبه ۲ میدادند ۸۱ تومان شد آمدند از قانون آموزش و پرورش رتبه یک را گرفتند و ۶۷ تومان یعنی حقوق قبلی آموزگار را کمتر کردند و بهش ندادند و ۸۰ تومان را مطابق قانون آموزش و پرورش نیز ندادند بلکه حقوقش را از سنوات قبل که میدادند کمتر بهش دادند بنابراین یک چنین سوء استفاده و سوء تعبیری از یک قانونی که خیلی به نفع معلمین بود کرده است وزارت فرهنگ از آن موقع تا بحال مشغول زد و خورد با وزارت دارائی برای

احقاق حق معلمین بود تا بالاخره در پایان سال بودجه که آخر خرداد ماه خاتمه پیدا میکند قرار بر این شد که حقوق پایه یک آموزگاری را ۸۰ تومان حساب کنند و حقوق پایه یک دبیری را ۱۲۰ تومان حساب کنند و برود بکمیسیون بودجه و رویش بحث شود و تا پایان خرداد هر چه پرداختی است پرداخت نشود خزانه دیگر قبول نمیکند و نمیپردازد این است که بنده تمنا میکنم که آقایان مساعدت بفرمایند با فوریتش و با تصویبش که این بگذرد ضمناً مغتنم میشمارم که با آقای کفیل وزارت فرهنگ تذکر بدهم که آقای وزیر دارائی که تشریف ندارند در این مجلس قول دادند و تعهد کردند و مجلس را مطمئن نمودند که امسال و سایل اجرای قانون آموزش و پرورش اجباری را فراهم و عملی کنند و در بودجه مخصوصاً تعهد کردند که ماده ۱۲ را که تأمین حقوق معلمین باشد کاملاً بموقع اجرا بگذارند و اگر بر خلاف عمل کردند مورد مؤاخذه قرار گیرند.

رئیس - ۷ نفر اجازه خواسته اند ولی گمان میکنم چون مخالفی نیست رأی گرفته بشود آقایانیکه (نمایندگان عده کافی نیست).

اردلان - بنده اخطار نظامنامه ای دارم.

رئیس - آقای دکتر شفق.

دکتر شفق - چون فرمایشات جناب آقای کفیل وزارت فرهنگ باسئوالاتی که بنده کرده بودم در باب لایحه تاحدی تماس داشت و در حقیقت جواب سئوال بنده بود اجازه بفرمائید بنده دو کلمه مختصراً عرض کنم و از حیث آنکه لایحه را دولت آورده است از جناب آقای وحید و هم از جناب آقای وزیر دارائی از لحاظ دبیران و آموزگاران متشکریم ولی چون سئوال بنده بیشتر راجع بماده ۱۲ قانون تعلیمات اجباری بود بنده با این جواب اکتفا میکنم بشرط اینکه همانطور که آقای نراقی هم فرمودند دولت و آقای دکتر میلسیو فکر اجرای ماده ۱۲ را بفرمایند تا استادان و دانشیاران هم مشمول این قسمت بشوند.

بعضی از نمایندگان - رأی رأی

اردلان - بنده اخطار نظامنامه دارم - آقا این لایحه

مالی است و یک فوری است بنابراین یک شور بیشتر نیست و باید برود بکمیسیون بودجه (بعضی از نمایندگان - نه خیر نمیرود بکمیسیون) در این صورت بنده مخالفم آقا چون از جزئیات لایحه و فرمایش آقای نراقی چیزی درک نکردم باید برود به کمیسیون بودجه (بعضی از نمایندگان اعلام رأی شده است آقا).

رئیس - رأی میگیریم به فوریت این لایحه آقایانی که موافقت قیام فرمایند؟ (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده واحده مطرح است آقای نقابت (نمایندگان - ماده واحده را بخوانید) (ماده واحده بشرح ذیل قرائت شد).

ماده واحده - وزارت فرهنگ میتواند از تاریخ تصویب قانون آموزش اجباری تا وقتی که اعتبار اجرای اشل حقوقی ماده ۱۲ قانون مزبور را تأمین ننموده است حقوق پایه های یک دبیری و آموزگاری را بقرار ماهی ۱۶۲۰ ریال و ۸۰۰ ریال و حقوق سایر پایه های دبیری و آموزگاری را بمیزان مقرر قبل از تصویب قانون آموزش اجباری بپردازد.

رئیس - آقای نقابت

نقابت - بنده مخالف بالایحه نیستم ولی از موقع استفاده میکنم و توجه آقای کفیل وزارت فرهنگ را جلب می کنم باین نکته که در تمام شهرستانها برای آموزگاری و برای دبستانها یک عده معلمین استخدام شده که اینها حقوق چهل تومان میگیرند و بیشتر هم بآنها داده نمیشود بعد کسر بودجه یعنی تمام تشریفات و تمام قوانین و تمام اضافه حقوقها تقریباً منحصر بتهران شده و شهرستانها محروم مانده اند بطوریکه مدارس اجاره باشیسه های شکسته اطاقهای مرطوب شاگرد ها با چشمهای پراز تراخم و بایک معلم هائی که با این حقوق باید زندگی کنند اسم این دستگاه راهم فرهنگ گذاشته اند آقای کفیل وزارت فرهنگ نسبت بوضعیت شهرستانها توجه کنند و بخصوص آن شهرستانهایی که در تمام ادوار ۲۰ ساله یکشاهی اضافه حقوق نگرفتند و تمام قسمت های جنوب محروم مانده اند از این اضافه حقوق بقسمت های شادکان و خرم شهر ۷۰ هزار تومان بودجه دارد با سیصد هزار نفر جمعیت و مدتی است زحمت میکشیم اولیای شرکت نفت هم موافقت کردند که ادارات فرهنگ شادکان و خرم شهر و آبادان به

یکدیگر متصل بشوند و بیک رئیس معارف داشته باشند و با مراقبت هائی که از ناحیه آنها میشود و مساعدتهائی که از طرف وزارت فرهنگ بشود بک وضعیت خوبی ایجاد شود متخصص شرکت نفت مساعدت کرد که اگر درست آن اعتباری که برای ساختمان دارد در دست آنها بگذارد و آنها حاضر باشند بک مقدار زیادی در این موقع که ۲۰ میلیون در اینجا صرف ساختمان می کنند مدرسه بنا کنند و به قسط الشهور و به قسط السنوات استهلاك بکنند این مطالبات را زیرا موقع جنگ است اسباب نیست وسایل ساختمان نیست وسایل دیگری نیست دولت هم پول زیاد ندارد ما هم نمیتوانیم توقعات زیادی داشته باشیم ولی خواهشمندم وقتی که زحمت می کشند راه پیدا می کنند مساعدت مردم را جلب می کنند مردم هم همت میکنند پول میدهند وزارت فرهنگ هم بک قدم بیشتری بردارد که هم حقوق دیگران تأمین بشود هم دستگاه فرهنگ تعطیل نشود اینست که بنده با این لایحه موافقم از موقع استفاده میکنم و نظر خود را با آقای وحید اظهار میکنم و این تذکر را به جناب آقای وحید میدهم.

معاون وزارت فرهنگ - بیاناتی که نماینده محترم آقای نقابت فرمودند صحیح است در خود تهران هم هنوز ما مدرسه یعنی محل مدرسه نداریم و محتاج باین هستیم که خانهای اشخاص مختلف را اجاره کرده و آنها را این روزها با بک زحمات فوق العاده زیادی و بک جا های نامناسبی را محل دبستان قرار دهیم برای نداشتن محل مناسب. هر يك از آقایان نمایندگان هم در حوزه انتخابی خودشان البته اولین وعده ای که با آقایان موکین خودشان دادند اینست که در امور فرهنگی آنها بک اصلاحاتی خواهند فرمود (صحیح است) البته

این جرفی است صحیح ولی این اصلاحات با دست خالی که نمیشود انجام بگیرد بنده هم همانطور که عرض کردم اولاً آقایان نمایندگان ثانیاً هر هیئت دولتی ثالثاً هر روزنامه نویسی و هر حزبی وقتی که تازه تأسیس میشود اولین سطر مراش این است که کمک و توسعه بفرهنگ بدهد و بک در مقام عمل برنمایند. وزارت فرهنگ بدون داشتن بودجه کافی چگونه میتواند در اقصی نقاط کشور دبیر یا آموزگار خوب استخدام کند البته بک وجوه زیادی لازمست و اگر ما احصائیه های ممالک دیگر را که از لحاظ فرهنگ سالهای زیاد از ما جلو هستند مقایسه کنیم با احصائیه بودجه مملکتی خودمان میبینیم که وزارت فرهنگ ما چیزی ندارد و سهمی از عایدات دولت نمی برد بنده از موقع استفاده کرده عرض میکنم که اگر حقیقتاً ما بخواهیم بک اصلاحاتی در امور فرهنگی بشود و همه آقایان هم این عقیده را دارند و معتقدند که هر چه زودتر این اصلاحات باید بعمل آید بک فکری بایستی برای بودجه وزارت فرهنگ کرد بنده اینرا عرض میکنم که در بودجه سال ۱۳۲۳ چه از لحاظ اجرای ماده ۱۲ قانون تعلیمات اجباری که آقای دکتر شفق فرمودند و چه از لحاظ سایر قسمتها وزارت فرهنگ پیشنهادات لازمه را بدولت و بوزارت دارائی خواهد فرستاد ولی بنده نمیتوانم که حتم و یقین داشته باشم که تمام پیشنهادات ما را وزارت دارائی قبول خواهد کرد یا خبر این دیگر بسته است باهتمام خود آقایان نمایندگان بنده دیگر عرضی ندارم.

رئیس - چون مخالفی نیست رأی میگیریم باورقه آقایان موافقین ورقه سفید خواهند داد.

(اخذ واستخراج آراء بعمل آمده ۸۶ ورقه سفید شمرده شد)

رئیس - عده حاضر موقع اعلام رأی ۹۱ نفر با کثرت ۸۶ رأی تصویب شد.

اسامی رأی دهندگان - آقایان: محمد صادق طباطبائی - اقبال - محبر فرمند - افشار صادقی - صدریه - دکتر مجتهدی - مظفر زاده بیات - دهستانی - مراد ابریه - آشتیانی - امام جمعه - جواد مسعودی - عماد تربتی - مقدم - اردلان - سنندجی - صدر قاضی - تقی الاسلامی - منصف نیشهوری - مجد - مؤید تابتی - تیموری - سیف پور فاطمی - دکتر مصدق - طوسی - امیر ابراهیمی - مهندس بناهی - نمازی - مؤید قوامی - بهبهانی - جلالیان - دولت آبادی - حیدر علی امامی - گرگانی - امینی - ذکائی - کاظمی - ملک مدنی - رفیعی - صمصام بختیاری - دکتر معظمی - مجد ضیائی - دکتر معاون دکتر کبیران - دکتر آقایان - رحیم زاده خوئی - دکتر بطاهری - نجومی - اسعد - دکتر زنگنه - نقابت - بوشهری - فتوحی - دکتر شفق - فروهر مرآت اسفندیاری - فرخ - فرهودی - نبوی - رحیمیان - مهندس فریوز - صدیقی - ~~مهندس~~ - مکرتر عبده - نراقی - شریعت زاده - هاشمی جمال امامی - ذوالقدر - دهقان - نصرت الله اسکندری - تهرانی - ایرج اسکندری - پروین گنابادی - فولادوند - مهدی عدل - شهاب فردوسی - گلشاهی - عباس مسعودی - تولیت - کام بخش - فدakar - دکتر رادمنش - دکتر کشاورز.

[۷ - اعلام وصول طرح قانونی راجع بالغاء انحصار پنبه و ارجاع بکمیسیون مبتکرات]
رئیس - بک طرحی راجع بالغاء انحصار پنبه داده شده است فرستاده میشود بکمیسیون مبتکرات.

[۸ - تصویب اعتبارنامه آقای سید مهدی عدل از مشکین شهر]
مجد ضیائی - بنده استدعا میکنم اعتبارنامه آقای عدل مطرح شود.

رئیس - اعتبارنامه آقای عدل مطرح است - آقای دولت آبادی بفرمائید.

(آقای دولت آبادی گزارش شعبه پنجم را راجع بنمایندگی آقای عدل از مشکین شهر بشرح زیر قرائت کردند)
 گزارش شعبه پنجم راجع با انتخابات مشکین شهر.

مجلس شورای ملی

در تاریخ ۲۵/۵/۲۲ انجمن نظار طبق ماده ۱۴ قانون انتخابات دعوت و تشکیل گردید و طبق ماده ۲۱ قانون انتخابات آگهی دایر بشروع و توزیع تعرفه و اخذ رأی انتشار داده و از روز پنجشنبه ۴ اسفند ماه ۱۳۲۲ روز يك شنبه ۲۱ اسفند ماه ۱۳۲۲ مدت برای توزیع تعرفه و اخذ رأی تعیین شده و نماینده برای انتخابات فرعی پیله سوار وانگود و مغان اعزام ولی بر حسب دستور استانداری استان ۳ در تاریخ ۲۰/۱۲/۲۲ اخذ رأی تعطیل شده و مراتب را در تاریخ مزبور انجمن مرکزی به حوزه های فرعی ابلاغ و در همان تاریخ حوزه های مزبور از اخذ رأی خودداری نموده ولی هنگام وصول ابلاغ استانداری به انجمن های فرعی کار خود را خاتمه داده بودند با اینکه دستور خاتمه دادن انتخابات مجدداً صادر و از روز ۲۷ فروردین ۱۳۲۳ تا روز ۲۸ فروردین ۱۳۲۳ اخذ آراء را خاتمه و نظر باینکه نمایندگان حوزه های فرعی برای قرائت آراء حاضر شده بودند و صندوقهای فرعی قرائت و سپس خواندن آراء صندوق مرکزی شروع و در روز ۲/۲/۲۳ بکلی خاتمه یافته در نتیجه از مجموع کلیه آراء آقای سید مهدی عدل با اکثریت ۵۷۸۲ رأی واجد اکثریت گردیده و انجمن نظار انتخابات ایشان را بنمایندگی حوزه مشکین شهر

اعلام و در مدت قانونی شکایاتی از جریان انتخابات رسیده که خلاصه آن بشرح زیر میباشد:

۱) بخشدار مستخدم صاحب رتبه نبوده.

۲) در روز دعوت اولی انجمن عده حاضر ۲۳ نفر بوده اند

۳) شاکیان اظهار داشته اند که روی ورقه هویت بعضی از مردگان و اشخاصیکه دارای صغرسن بوده اند تعرفه صادر شده.

۴ - پاره از آراء در قرائت اشتباهی خوانده شده و در مقام تأمین دلیلی بوسیله داد گاه بر آمده اند و انجمن صکه قانوناً مسئول حسن جریان انتخابات است تسلیم باین عمل نشده و طبق صورت مجلس مفصل و مشروحی که در پرونده میباشد اعتراضات را غیر وارد دانسته و بهر يك مفصلاً جواب داده و بموجب قانون ورقه استوار نامه بنام آقای سید مهدی عدل که حائز اکثریت بوده صادر نموده است شعبه ۵ نیز با در نظر گرفتن شکایات و پاسخ مفصل انجمن نظارت محل و محتویات پرونده صحت انتخاب آقای سید مهدی عدل را تصدیق و گزارش آنرا برای تصویب بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

رئیس - مخالفی نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم به اعتبارنامه آقای عدل آیا اینکه موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد.

[۹ - مذاکره در طرح قانونی راجع باین نامه مازاد غله و موکول شدن بجلسه آتی]
رئیس - طرحی است از طرف عده از آقایان و کلاوه قریب ۴۵ نفر تقاضای دو فوریت هم شده است خوانده میشود.

مهندس فریوز - لوایحی که در دستور بود آنها مقدم است. بک طرحهائی است هفت هشت جلسه است همینطور مانده ...

رئیس - نوبت آنها هم میرسد تأمل بفرمائید. آقای هاشمی بفرمائید طرح را قرائت کنید.

مجلس شورای ملی

بطوریکه خاطر نمایندگان محترم مستحضر است آئین نامه ای که آقای د. کتر میلیسپو تنظیم و منتشر نموده که

رعایای دیم کار را هم مشمول مقررات راجع به پرداخت مازاد غله قرار داده است و حال آنکه بر نمایندگان ملت و فرد فراهالی کشور پوشیده نیست که سهم عایدی هشتاد درصد از رعایای کشور و زارعین نقاط دیم زار برای نان شش ماهه خانواده آنها کفایت نمیکند - بنا بر ثبوت این حقیقت و نظر باینکه با فشار روز افزون مأمورین نظام و وظیفه و ژاندارمری و خوار بار و غیره (که در رفع آن نیز شایسته است نمایندگان ملت هر چه زودتر تصمیمات مؤثر اتخاذ و اجراء آنها بر دولت الزام فرمایند) اعزام دسته های دیگر از مأمورین بعنوان جمع آوری مازاد غله قطعا بر آلام و مصائب طبقه زحمتکش و تولید کننده خواهد افزود - از این روی امضاء کنندگان زیر ماده واحده ذیل را بعنوان طرح قانونی پیشنهاد و تصویب آنها بنام تأمین آسایش توده زارعین و زحمتکش مملکت درخواست میکنیم با قید دو فوریت .

ماده واحده - وزارت دارائی و سازمانهای خواربار مجازند مازاد غله سهم رعایا را بر ضایع آنها در برابر تسلیم قند و شکر و چای و قماش بیهائی که بین اهالی کشور از طرف دولت توزیع میشود بقیمتی که در هر يك از نقاط کشور برای جمع آوری مازاد غله بمالکین پرداخته میشود خریداری و جمع آوری کنند .
تبصره - جمع آوری سهم غله رعایا جز بترتیب مذکور در بالا ممنوع و کلیه مقرراتی که با این قانون منافای باشد در مورد جمع آوری مازاد سهم رعایا ملغی است .

آقای فولادوند و جمعی از آقایان نمایندگان امضا کرده اند
رئیس - دو فوریت تقاضا شده حالا فوریت اول مطرح است کسی مخالف نیست ؟

ملک مدنی - اجازه بفرمائید بنده توضیح بدهم
رئیس - توضیح ندارد .

ملک مدنی - بنده هم مخالفتی که دارم نه با اصل موضوع است برای اینست که اساساً این پیشنهاد یکده شده توجه نفرموده اند آقایان نمایندگان که دکتر میلیسپو حق نداشته است این آئین نامه را صادر کنند زیرا در دوره ۱۲ وقتی ما خواستیم برای جمع آوری غله قانونی بگذاریم در این مورد مذاکرات مفصلی

شد و پیشنهادی چندین نفر از ما تهیه کردیم که رعایا را کلیه از جمع آوری غله و تعرض مأمورین دولت معاف کردیم پیشنهاد را بمجلس دادیم در مجلس هم مذاکره شد آنوقت خوب خاطر م هست که آقای آهی وزیر دادگستری بود و او مدافع بود بالاخره مجلس موافقت کرد و در يك آئین نامه اختیار داد به کمیسیون دادگستری که آن آئین نامه غله را کمیسیون دادگستری و دارائی توأم وضع کنند و آئین نامه جزئی و ضمیمه قانون است .

با اینکه در آنجا رعایا را ما بکلی معاف کردیم ایشان بکلی بر خلاف قاعده رفتار کردند برای اینکه آئین نامه دکتر میلیسپو عطف باختیاریات ۱۳ اردی بهشت است که ما با او دادیم اختیاریات ۱۳ اردی بهشت که داده شده است نمیتواند قانون مجلس و آئین نامه کمیسیون رسمی دادگستری و بازرگانی را را که بر حسب تصمیم مجلس در واقع مجاز بوضع قانون و آئین نامه بوده است لغو بکنند این يك امری است که خیلی واضح است بنده ملا بر بوم و وقتی که دیدم این آئین نامه را آقای دکتر منتشر کرده بنده تصور می کردم که آقایان توجه میفرمایند و این را متذکر میشوند که اساساً این اقدام مخالف قانونست در هر حال بنظر بنده شایسته نیست و آئین نامه نباید حکومت بر قانون کند آئین نامه تابع قانونست و الا اصل این مطلب . در جای خود صحیح است و بسیار نظریه بیجا و موردی است و من تعجب میکنم از دستگاه دولت و این جریان که در خارج است دولت متأسفانه در تهران نشسته از حال روز زارع و دهقان و مردم خارج از تهران اطلاع ندارد که آنها با چه سختی و مشقتی دارند زندگی می کنند . بنده در این يك ماهه که بیرون بودم و البته يك قسمتهائی که سوابق داشتم در ایاب و ذهاب هم مصادف و مواجه با وضعیت آنها شدم باور بفرمائید عرضی که بنده میکنم مبالغه نیست از ده نفره نفرشان لباسشان پاره پاره و تکه تکه است (صحیح است) همان عملی که سر جاده دارد کار میکند زراعتش را اول کرده و آمده سر جاده و جلو آفتاب کار میکند سه تومان حقوق میگیرد يك مقدار نان و قند هم باو میدهند

باز قادر نیست که پیراهن و شلوار کرباسی برای خود تهیه بکند مردم آقا فقیرند همه مملکت تهران نیست و شمال تهران که آقای دکتر میلیسپو تصور کنند تمام مردم متمکن و متمول هستند مردم فقیر و بیچاره هستند کمرشان زیر این سنگینی مالیاتها خم شده است بیرون بروید به بینید چه خبر است بنده هیچوقت عادت ندارم پشت این تریبون عریاضی بکنم که باعث ایجاد توهم و نگرانی بشود ولی متأسفانه زمستان سال گذشته زمستان خشکی بوده است و يك برف نیامده باران هم نیامده البته يك قسمتهائی از مملکت هم بوده که در آنجاها خشکی نبوده و سختی هائی پیدا نشده است ولی البته اگر چنین اداره باشد برای اینکه ایجاد سوء تفاهم نکند غله هائی که ما داریم تکفوء میکنند برای مصرفی که داریم اما این دستورات غیر ضروری و غیر موافق که جز زحمت برای رعایا و زحمت برای خرده مالک بیچاره هیچ ثمری نمیدهد فقط نتیجه اش این میشود که يك قسمت مأمورین دولت استفاده می کنند (صحیح است) .

اینها هیچ نوع قابل اجرا نیست مردم دیگر تاب و تحملشان سر آمده است . طاقت ندارند که این دستورات را بدهند بچه مناسبت . بنده اینجا صریح عرض میکنم برخلاف قانون و برخلاف مقررات است برخلاف نظریه عمومی مجلس است که الا آن چهل پنجاه نفر امضاء کردند تمام مجلس با آن موافقت و کدام يك از آقایان میگویند که بیرونند از حق زارع سهم بگیرند و اگر کسی هست بفرمائید این این موضوع را همه گفته اند ولی توجهی نمیکنند الا آن همه اطلاع دارید مأمور فرستاده اند شروع کرده است به مزاحمت مردم توجه بفرمائید بنده عقیده ام این است که مراجعه بفرمایند آقایان طبق سابقه قانونی که هست اصولاً این آئین نامه ملاک قانونی ندارد و خود بخود ملغی است و ما نباید اجازه بدهیم به دولت که این آئین نامه های خلاف قانون را صادر بکند و الا بنده در اصل موافقم .

رئیس - آقایان ماده از نظامنامه است آقایان ملاحظه بفرمائید منطبق میشود با این طرح یا نه - ماده ۴۲ میگوید:

اگر طرح قانونی که از طرف نماینده پیشنهاد شده است راجع به یکی از وزرای مسئول باشد موافق اصل ۴۰ قانون اساسی باید آن وزیر را مطلع نمود که خود یا معاون او حاضر شده مذاکرات در حضور او بعمل آید . آقای مهندس فریور در این موضوع فرمایشی داشتید ؟

مهندس فریور - عرض کنم کراراً اینجا اتفاق افتاده چه در خود مجلس چه در کردورها که موضوعات مربوط به دکتر میلیسپو رجوع شد به آقای وزیر دارائی و ایشان بالصراحت اظهار کردند که به من مربوط نیست من مسئولیتی ندارم مردم هم گرفتارند آقا الا آن فرمایشات ملك مدنی با اتمام صحیح است که این آئین نامه خلاف قانون است و ملغی است اما مأمورین الا آن رفته اند در همین شمیران و دهات کوهپایه و دارند مردم را اذیت میکنند و مشغول هستند .

ابوالقاسم امینی - از رعایا بگیرند

مهندس فریور - بنده هم همین را میخواستم عرض کنم اگر پامنبری نفرموده بودید . دارند مردم را اذیت میکنند دارند بگیرند از دهاتی کوهپایه که ۵۰ من گندم میکارد و ۲ خروار برداشت میکند رفته اند یقه شان را گرفته اند گفته اند این ملزاد دارد اگر خوب نیست فوراً از طرف مجلس باو نوشته شود که جلو گیری شود .

رئیس - آقای شریعت زاده

شریعت زاده - عرض کنم که اینجا دو مطلب مذاکره شد یکی اینکه این قبیل لوایح از نظر ارتباط با مسئولیت وزراء در مجلس قابل طرح نیست و ماده ۴۲ خوانده شد بنظر بنده ماده ۴۲ راجع به لوایحی است که بزایش قید فوریت نشده است زیرا که در این ماده تصریح نشده است که مجلس نمیتواند در مواقع مقتضی يك طرح یا يك لایحه ای را با قید فوریت مطرح کند و از نظر اصول نمیتوان این قدرت را از مجلس سلب کرد (صحیح است) پس این مطلب صحیح نیست اما راجع باینکه چرا موافق نیستیم با طرح این پیشنهاد با قید دو فوریت بنظر بنده در عین حال باینکه

طرح یعنی تصویب این ماده با این حال ضرورت قطعی دارد از لحاظ اینکه آقای دکتر میلسپو با وسایل دقیق مطالعه برایشان مهیا نیست و با کار زیاد نمیگذارد مطالعه مناسبی دو کارها بعمل آورند در این موضوع بخصوص پیشنهادی که کرده اند بسیار موجب زحمت توده مولد ثروت این مملکت است و بنظر بنده آقای دکتر میلسپو باید بدانند که استخدام ایشان برای کمک کردن و ایجاد لوازم سر نوشت بهتری برای ملت ایران است بنابراین این هر جریانی که آنها موجب زحمت باشد و معلوم نباشد که ارزش تحمل این زحمت این خواهد بود که در آتیه میتوان انتظار بهتری از آن داشت ما نمیتوانیم با آن موافقت کرده یعنی نمیتوان گفت الان یکدسته از مأمورین را بایستی برای جمع آوری ملزاد این زلزله کسب نمایند ولی در عین حال متوجه میشویم که این لایحه را آقایان نمایندگان ملت برای اینکه بایک فوریت تصویب بشود موافقت فرمائید بهتر است که در کمیسیون وزیر مالیه هم حاضر بشوید و حتی اگر آقای دکتر میلسپو هم لازم بود حاضر بشود و آنجا با مطالعه تصویب بشود این است نظر بنده.

مهندس فریور: تا آنوقت جان مردم هم در آمده است **رئیس:** عرض کنم آقایان بنده نظرم اینست که از نقطه نظر نظامنامه و قانون اساسی توجه فرمائید که این جریان و این موضوع آیا شامل ماده ۴۲ نظامنامه هست یا نیست با این حال بسته است بنظر آقایان هر طور نظر آقایان باشد آن طور خواهد شد ولی توجه باین ماده قانون اساسی فرمائید که آیا شامل این موضوع خواهد شد یا خیر آقای نقابت فرمائید.

نقابت: اجازه فرمائید همان تذکر آقایان در مورد نظامنامه و قانون اساسی اصل چهلم مقرر رانی وضع شده است که در موقع مذاکره لایحه مذکور در اصل سی و نهم یعنی طرح تقدیمی نمایندگان چه در مجلس و چه در انجمن تحقیق اگر لایحه مذکور را راجع بیکس از وزیرای مسئوله باشد مجلس باید بوزیر مسئول اطلاع دهد که اگر

بشود شخصاً و الا معاون او بمجلس حاضر شده مذاکرات در حضور وزیر یا معاون او بشود مواد لایحه و منضمات آنرا باید قبل از وقت از ده روز آقایان فرمودی! قانون اساسی است بنده قرائت میکنم توجه فرمائید مواد لایحه و تقسیمات آنرا باید قبل از وقت از ده روز الی یکماه با استثنای مطالب فوری از برای وزیر مسئول فرستاده باشند همچنین روز مذاکره باید قبل از وقت معلوم باشد پس از مذاکره مطلب با حضور وزیر مسئول در صورت تصویب مجلس و اکثریت آراء رسماً لایحه نگاشته و بوزیر مسئول داده خواهد شد که اقدامات مقتضیه را معمول دارند این اصل ۴۰ اصولاً دارای دو جزء است که آنرا نظامنامه هم مراعات کرده است یک جزء از آن عدم حق طرح است بدون حضور وزیر و قضیه اش این است که دولت مسئول امور کشور است و اگر تغلفاتی بشود که آناری بر آن تغلفات بار بشود بایستی از دولت استیضاح کرد چه اگر این کار را نکنیم دولت حق دارد بگوید یک مقرراتی را خودتان وضع کرده اید بدون مراجعه بما و اگر حوادثی رخ داد ما مسئول نیستیم و این باعث مداخله مجلس مداخله قوه مقننه در قوه مجریه است اما جزء دوم آن که ۱۰ روز تا یکماه است استثناء میدهد موارد فوری را میگوید لایحه را اطلاع بدهید بخواهیدشان بیایند برای حضور آقایان یکماه و ده روز در حالت عادی است و آن کلمه فوری را که آقای شریعت زاده متذکر شده اند در این صورت نیست یعنی در هر صورت حضور وزیر لازم است اما اگر گفته شود که آقای وزیر دارائی بیان کرده است که این جزییات را من مسئول نیستم اگر دکتر میلسپو این حرف را گفته است مجلس این حرف را از وزیر دارائی نمیشود زیرا در موقعی که اختیارات دکتر میلسپو اینجا تصویب میشد بنده خودم مخبر کمیسیون بودم و اینجا مکرر بعنوان نظو کمیسیون توضیح دادم که در صورت مجلس هاست آقای دکتر میلسپو مطیع قوانین و مقررات کشور است و باید اطاعت از این قوانین بکنند این حرف در صورت مجلس ها نوشته شده و این موضوع هم

کاملاً مذاکره شد و مسموع نیست از ایشان این حرف و بنده تقاضا کردم برای جلسه آتیه با آقای وزیر دارائی اطلاع داده شود حاضر شوند و در خصوص این لایحه مذاکره شود و در جایش هم البته عریضی دارم که در موقع عرض خوبا هم کرد.

رئیس: آقایان ماده دیگر هم هست از نظامنامه که بایستی اینجا خوانده بشود و آن ماده ۳۵ است:

ماده سی و پنجم - پس از آنکه ۱۵ نفر مذاکره طرحی را تصویب نمودند اگر طرح مزبور به کمیسیون مبتکرات رجوع شد راپرت آن کمیسیون باید اقل ۲۴ ساعت قبل از مذاکره طبع و توزیع شود هر گاه به کمیسیون مبتکرات رجوع نشده باشد روز مباحثه منوط بقرار داد مجلس است و باید اقل ۲۴ ساعت قبل آن طرح طبع و توزیع شده باشد.

فاطمی: بنده یک پیشنهادی دارم اجازه میفرمائید؟
رئیس: آقای دهستانی یک پیشنهادی داده اند بعد خوانده میشود. آقای فاطمی فرمائید

فاطمی: در اینکه وضع بسیار مبهم است هیچ محل اشکالی نیست و چون در این فصل و الا آن زارعین مشغول جمع آوری جنس خود هستند و این فرستادن مأمورین بنقاطیکه مشغول جمع آوری هستند اصلاً اسباب اختلال کار جمع آوری جنس مالکین عمده را فراهم میکند و یک اشتباه بزرگی که کرده اند که ناشی از بی اطلاعی متصدیان امر بوده است همین موضوع است و الا آن زارعی که فرضاً ۸ خروار گندم داشته باشد ۴ خروارش برای خودش است و آن ۴ خروار دیگرش را مجبور است بفروشد برای اینکه چیت بخرد قند بخرد و سایر چیزهای دیگر بخرد این مسئله مستلزم این است که آقایان پیشنهاد دهند که موافقت فرمائید مقام ریاست به آقای وزیر دارائی و دولت اطلاع بدهند که آقای وزیر دارائی در جلسه آتیه بیایند اینجا و ما مطالب را بگوئیم و این یک موضوعی نیست که بکمیسیون برود و طول بکشد و ما اگر این کار را بکنیم آنها هر کار خواهند می کنند

رئیس: پیشنهاد آقای دهستانی هم همین است که آقای

فاطمی کرده اند قرائت میشود:

پیشنهاد میکنم که طرح پیشنهادی در جلسه آتیه مورد بحث قرار گیرد ضمناً با سرعت وقت به وزارت دارائی از طرف مجلس نوشته شود که اقدام خلاف قانون را ترک نموده و آیین نامه را اصلاح نمایند

رئیس: بپهر حال چون مجلس مخالفی ندارد موضوع را می گزاریم بجلسه آتیه (صحیح است)

ملک مدلی: جزء دستور جلسه آتیه است که باید در اولین فرصت مورد بحث و شور واقع شود و به دولت هم البته تذکر داده شود که الا آن زارعین گرفتارند مأمورین را نباید بگذارید این طور بکنند.

رئیس: با آقای وزیر کشور تذکر دادم که با آقای وزیر دارائی اطلاع بدهند برای جلسه آتیه بیایند (صحیح است)

[۱۰] - تصویب پنج فقره گزارش کمیسیون مرخصی
رئیس: چند فقره مرخصی است و چند فقره طرح قانونی **جمعی از نمایندگان:** طرح ها مقدم است

رئیس: این گزارشهای مرخصی مدتی است مانده است خبر مرخصی آقای صفوی قرائت میشود.

گزارش از کمیسیون عریض و مرخصی بمجلس شورای ملی: آقای صفوی برای مشاهده اوضاع و احوال عمومی حوزه انتخابیه خود و ترتیب امور خواربار آنها مسافرت نموده و در نتیجه ۳۸ روز از تاریخ چهاردهم اردیبهشت ۱۳۲۳ غائب بوده اند اکنون درخواست کرده اند مجاز منظور شود کمیسیون عریض و مرخصی با تقاضای ایشان موافقت نموده اینک گزارش آن تقدیم میشود.

رئیس: رأی گرفته میشود به گزارش کمیسیون مرخصی راجع بمرخصی آقای صفوی آقایانیکه موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد گزارش کمیسیون مرخصی راجع بمرخصی آقای عماد تریقی قرائت میشود:

آقای عماد درخواست دو ماه مرخصی از تاریخ چهارم خرداد ۱۳۲۳ نموده اند کمیسیون عریض و مرخصی باینکه آنها موافقت نموده اینک گزارش آن بعرض میرسد

رئیس - رأی گرفته میشود به مرخصی آقای عماد تریبی آقایانیکه موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد گزارش دیگری است راجع بمرخصی آقای نبوی از کمیسیون عرایض و مرخصی که قرائت میشود (بشرح زیر قرائت شد) آقای نبوی برای رسیدگی بامور انتخابیه حوزه خود درخواست دو ماه مرخصی از تاریخ حرکت نموده اند کمیسیون عرایض و مرخصی با یکماه آن موافقت نموده اینک گزارش آن بعرض مجلس شورای ملی میرسد.

صمصام - اجازه میفرمائید؟

رئیس - بفرمائید.

صمصام - بنده میخواستم عرض کنم که کمیسیون عرایض بایستی در نظر بگیرد که مرخصی هائی را که تصویب میکند طوری نباشد که مجلس از اکثریت بیفتد. **مخبر کمیسیون عرایض و مرخصی (مهندس فریور)** کمیسیون عرایض این مطلب را در نظر گرفته است همیشه يك ماززی (marge) موجود باشد یعنی يك عده زیادتری هم باشند که مجلس از اکثریت نیفتد.

رئیس - آقایانیکه موافقت با گزارش کمیسیون راجع بمرخصی آقای نبوی قیام کنند (اغلب برخاستند) تصویب شد گزارش دیگری است در خصوص مرخصی آقای مؤید قوامی (بترتیب زیر قرائت شد)

آقای مؤید قوامی بموجب گواهی پزشکی معالجه پنجاه و دو روز از تاریخ چهاردهم اسفند ماه ۱۳۲۲ بیمار و عاجز از حرکت بوده اند و از حضور در مجلس معذور بوده اند اکنون درخواست اجازه نموده اند کمیسیون عرایض و مرخصی عذر ایشانرا موجه تشخیص داده اینک گزارش آن تقدیم میشود. **رئیس** - آقایانیکه موافقت بامرخصی آقای مؤید قوامی قیام کنند (اغلب برخاستند) تصویب شد.

۱۱ - سؤال آقایان اردلان و مهندس فریور و پاسخ آقای وزیر کشور

اردلان - اجازه میفرمائید؟

رئیس - بفرمائید.

اردلان - آقای وزیر کشور تشریف آوردند و برای

جواب سئوالات حاضرند.

وزیر کشور (آقای هژیر) - دو سؤال از وزارت کشور شده بود یکی از طرف آقای مهندس فریور و دیگر از طرف آقای اردلان بنده برای جواب حاضرم.

رئیس - آقای مهندس فریور.

مهندس فریور - بنده آقا دو سؤال از وزارت کشور کرده بودم در دو تاریخ یکیش راجع به تعویق در شروع انتخابات بعضی جاها بود (یکی از نمایندگان - شروع شده است) بلبه یکمقداریش شروع شده است و باز يك جاهاى دیگر هنوز شروع نشده (دکتر رادمش - گرگان شروع نشده است) مثلاً گرگان و بنده واقعاً این قضیه را نمیتوانم بفهمم این امر انتخاباتی که در تمام ممالک دنیا در يك نصف روز انجام میگردد چرا در مملکت ما یکسال یکسال و نیم طول میکشد؟ نمایندگان آن نقاط کی باید بیایند؟ ما چه حقی داریم که حق يك عده اهالی جاهائی که هنوز انتخابات آنها شروع نشده است ضایع کنیم وقت آنها را تلف کنیم؟ خواستم علتش را بدانم و اگر علتی دارد که نباید ما بفهمیم آن هم يك امری است علیحده این سؤال را متجاوز از یکماه و نیم دو ماه است که بنده کرده ام و هنوز جوابی داده نشد است سؤال دوم من راجع باین بود که بچه مناسبت روزنامه هائی را که توقیف کرده اند و مدیرانشان در محاکم صالحه تبرئه شده اند باز هم از انتشار آنها جلوگیری میکنند؟ این يك مسئله است، اولاً بنده میخواستم اینجا تذکر بدهم که توقیف روزنامه ها اساساً باید بموجب رأی محکمه باشد (صحیح است) برای اینکه از این مطلب استفاده نشود که من مخالفم اساساً با توقیف روزنامه عرض میکنم خیر بنده اساساً بانحوه توقیف مخالفم، توقیف بامر شخصی بامر فرد برای اینکه علاوه بر اینکه این يك عیب خلاف قانونی بودن دارد يك اثر پسیکو لوژیک هم دارد و آن این است که اگر يك روزنامه بامر يك فرد توقیف شد میرود دنبال اینکه زور پیدتا کند و روزنامه اش را از توقیف خارج کند و این دفعه بیشتر شروع میکند به تاکی کردن و فحاشی کردن یا میرود بالتماس از توقیف بیرون میآورد این دفعه دیگر مجبور است از عقاید حق خودش هم صرف نظر کند و ننویسد

در هر دو صورت هم مضر است روزنامه را اگر خواستند توقیف کنند باید بموجب حکم محکمه باشد. این يك مطلب مطلب دیگر این است که تدبیر روزنامه ای را که روزنامه اش را توقیف کرده اند و مدیرش را هم برده اند بمحکمه مثلاً روزنامه کیفر مدیرش دکتور شکیبی است که دکتور طب است و يك آدمی حسابی است این رفته در محکمه و بعد از اینکه محکمه تبرئه اش کرده است باز هم از انتشار روزنامه اش الان چندین ماه است جلو گیری میکنند. آقایان خسارت مادی و معنوی دارد خسارت اخلاقی دارد این معنایش چیست؟ خواستم جواب بدهند.

وزیر کشور - سئوالی که تا کنون از آقای مهندس فریور به بنده رسیده است فقط مربوط بود بعلمت تعویق انتخابات جهرم و آباد و لار و شهر ری در باب این سؤال دومی که فرمودند به بنده تا بحال چیزی نرسیده است. **مهندس فریور** - از هیئت رئیسه باید تشکر کنم.

رئیس - هیئت رئیسه آقا مرتباً میفرستد.

وزیر کشور - ضمناً خواستم این نکته را هم بعنوان تذکره عرض کرده باشم بطور کلی اگر سئوالی را میفرمایند اگر بهمین وجه هم که فرمودند فرستاده شده بود جوابش مشکل بود چون جرائدی که تا کنون توقیف شده است و بعد حکم آزادیشان صادر شده است چطور از توقیف بیرون نیامده اند؟ ناچار باید بموردش اشاره بفرمایند تا بشود جواب داد...

مهندس فریور - عرض کردم روزنامه کیفر موردش است.

وزیر کشور - اما راجع باصل موضوع چون تصدیق میفرمائید قضیه مربوط بحکومت نظامی است و از وظایف وزارت جنگ است بنده این موضوع را به آقای وزیر جنگ عرض خواهم کرد و ایشان جواب میدهند. در باب تعویق انتخابات عرض کنم تاریخ این سؤال مرقومه ریاست مجلس شورای ملی بوزارت کشور سی ام اردیبهشت است و آن موقع بنده در مسافرت بودم ولی تصور میکنم دو نکته را آقایان نمایندگان محترم خودشان تصدیق دارند یکی اینکه مقصود از سؤال

یادآوری دولت است باموری که محو شده باشد از نظر مأمورین اجرائی یکی هم اینکه آقایان در نظر دارند که آن مطلب اجرا شود و الا بخصوص فایده ای برسؤال مترتب نخواهد بود و الا اگر آقایان هر چیزی که میخواهند امروز مرقوم بفرمایند و ما فردا جواب بدهیم فایده ندارد. هر وقت هر گونه از این مرقومه ها از طرف هر کدام از آقایان به بنده میرسد وظیفه ام این است که سعی کنم هر چه زودتر مقصود آقایان اجرا شود و آن اهمال و مساعدت که در اجرای بعضی از امور پیش آمده رفع شود و خیال میکنم که آقایان هم باین موافق هستند که نباید جواب در همان روز گفته شود. اما عرض کنم که انتخابات شهر ری شروع شده است انتخابات چهارم خاتمه پیدا کرده است و نماینده اش هم معلوم شده است انتخابات لاریك مختصری از ش باقی است که همین چند روزه بعرض آقایان خواهد رسید آباد میماند و فیروز آباد.....

جمعی از نمایندگان - و گرگان

وزیر کشور - راجع بگرگان که سئوالی بنده نرسیده است و بعلاوه انتخابات گرگان آقایان میدانند که شروع شده بود زلزله مانع شد از اینکه تا آخر جریان پیدا کند و حاکم گفت عجزاً توافق کنید يك قدری بتأخیر بیفتد و بنده هم یک قدری فکر کردم دیدم که فعلاً مردم آنجا در زحمت زلزله و پریشانی هستند و در واقع خدا هم اباد دارد که دو بلا در يك موقع نازل شود (خنده نمایندگان) و ماصبر کردیم که آن زحمت اولیه از شان مرتفع بشود و بعد از اینکه بهبودی در وضع مردم آنجا حاصل شد شروع بان انتخابات کنیم. حال تلگرافاً از حاکم آنجا سؤال شد که وضعیت آنجا مناسب است برای انتخابات و چنانچه موافقت میکند تلگراف کند...

ایرج اسکندری - حاکم تلگراف کرده است آقا

وزیر کشور - خوب اگر اطلاعات آقایان طوری است که قبل از اینکه حاکم از آنجا تلگراف بخابره کند شما خبر دارید بنده دیگر عرضی نمیکنم راجع باآباد و فیروز آباد هم خواستم عرض کنم که استناداری که جدیداً معین شده است برای تهیه مقدمات امر از هر جهت دستوراتی باوداده شده است

که همانطور که منظور مجلس شورای ملی است امنیت خطه فارس تأمین شود و هر چه زودتر انتخابات جریان پیدا کند.

مهندس فریور - بنده خیلی متشکرم که آقای هژیر سؤال را يك علت تذکری میدانند و میفرمایند بمحض اینکه سؤال بمن رسید اقدام میکنم این هم البته يك نحو استدلالی است بنده خیال میکنم اقدام يك وزارتخانه نباید موكول به سؤال باشد و حتماً يك کسی باید سؤال بکند که چرا نشده است تا اقدام بکنند باید در حال عادی شده باشد و همان طوری که عرض کردم سؤال انقدر تاریخش طول کشید که يك مقداری از آنها شروع شده است حالا مطابق استدلال خود آقای هژیر بنده نتیجه میگیرم که انتخابات سایر جاهای دیگر را هم شروع نشده است دیگر منتظر سؤال نشوند و شروع بکنند انتخابات باید در يك موقع معین شروع و در موقع معین خاتمه پیدا کند.

رئیس - آقای اردلان

اردلان - بنده سؤالی از آقای وزیر کشور راجع بانتظامات اورامان و مریوان از حوزه کردستان نموده بودم و خیلی خوشوقتم که تشریف آوردند برای اینکه جوابی در این خصوص بفرمایند خواستم بعرض آقایان نمایندگان برسانم که در شهریور ۱۳۲۰ يك اشخاصی در مجلس تهران بودند اینها مستخلص شدند رفتند و يك چند نفری هم در عراق بودند اینها هم آمدند دست بدست همدیگر دادند و حوزه انتظامی اورامان و مریوان را بهم زدند و تشکیلاتی که دولت در آنجا داشت از حیث هتك از حیث ژاندارمری از حیث قشون از حیث بخشداری از حیث دارائی و گمرک تمام اینها برهم خورد و فعلاً وضعیتی که در آنجا است همین قدر میتوانم بطور خلاصه عرض کنم که شبیه به سایر نقاط ایران یعنی تشکیلاتی که ما در سایر نقاط ایران داریم و مردم از این تشکیلات بهره مند میشوند در حوزه اورامان و مریوان نیست و چون تقریباً نزدیک سه سال است که از این مقدمه میگذرد بنده خیلی علاقه داشتم بینم وزارت کشور چه طرحی را در نظر گرفته است برای اعاده

انتظامات آنجا و برای اینکه وضعیت آنجا بطور عادی برگردد برای اینکه آنجا که یکی از نقاط مهم این مملکت ما است باین وضع باقی نماند و خیلی متشکر میشوم در این خصوص به بنده جواب بدهند.

وزیر کشور - البته یکی از محسّنات اینکه نمایندگان محترم در مجلس شورای ملی تشریف دارند این است که همیشه از اوضاع محلی اطلاع داشته باشند یعنی در واقع محلی باشند و دولت بتواند در هر موقع از مسائل مبتلا به هر حوزه از وجود آقایان و اطلاعات ذی قیمتی که دارند استفاده بکند بعد از شهریور ۱۳۲۰ در نتیجه اوضاعی که بر مملکت گذشت البته بکسمت از نواحی مختلف دچار مصائب و بلیاتی شد که ملاحظه عواقب او دولت وقت را مجبور کرد تصمیماتی بگیرد برخلاف تصمیماتی که تا آن موقع از حیث اجرای مقررات مرکزی مملکت بر قرار بود و من جمله قسمت کردستان بود (صدر قاضی - کردستان نفرمائید اورامان و مریوان بفرمائید) در نتیجه حوادثی که آنجا اتفاق افتاد البته آقایان اطلاع دارند که حتی منجر به تصمیمات قشونی هم شد بالاخره نظر اولیای وقت بر این شد که بیشتر از قوه نفوذ مردم متنفذ محلی استفاده بکنند این امر مستلزم این بود که موقتاً يك ترتیبی برای اداره آن ناحیه داده شود تا دولت بتواند با فراغ بال معمول اصول حکومت را آنجا فراهم کند حالا همانطور که آقای اردلان خودشان توضیح دادند دوام این وضع بطور کلی بصلاح اداره مملکت نیست و بایستی هر چه زودتر باین ترتیب خاتمه داده شود که با قرا موافقتی که با خود ایشان حاصل شده است و در نتیجه استمداد فکری با خود ایشان و سایر نمایندگان آن حوزه تصمیماتی گرفته شده است که از نتیجه آن هم خود ایشان مسبق خواهند شد و هم بنظر مجلس شورای ملی خواهم رساند در هر صورت نظر وزارت کشور هم همین است که اصول عمومی همانطور که در تمام نقاط مملکت مستقر است در حوزه های سرحدی هم برقرار باشد.

اردلان - بنده خیلی متشکرم از اظهاراتی که آقای وزیر کشور فرمودند و خواستم این نکته را هم خدمتشان

عرض بکنم و آن این است که از اطلاعات محلی که فرماندار محل و فرمانده لشکر و رئیس ژاندارمری داشته باشند میتوان استفاده کرد و تمنی میکنم که تلگرافاً دستور بدهند که در فرمانداری آنجا از اشخاص فوق کمیسیونی تشکیل بدهند که بچه نحو اعاده انتظامات را در حوزه اورامان و مریوان برقرار میکنند و بنده دوام دیگر نتیجه اقدامات را از آقای وزیر کشور سؤال خواهم کرد.

رئیس - از آقای وزیر کشور استعفا میکنم بفرمایند که کدام سؤال بایشان نرسیده است. چونکه چندی پیش يك همچو سؤالی فرستاده شده و از دفتر آن شماره را هم نشان دادند حالا خواستم بفرمایند که معلوم شود.

وزیر کشور - آقای مهندس فریور الان اینجا اظهار فرمودند که سؤالی راجع به توقیف روزنامه کرده اند اگر از بنده سؤالی شده است خواستم عرض کنم که به بنده نرسیده است و اگر از وزارت جنگ شده است که به بنده مربوط نیست.

رئیس - آقای فرخ فرمایشی دارید؟

فرخ - عرض کنم قریب یکماه و نیم بیشتر است که از وزیر دادگستری و نخست وزیر بنده سؤالی کرده ام و هنوز هیچکدام نیامده اند جواب بدهند.

رئیس - برای اطلاع آقایان عرض کنم سؤالاتی که داده میشود بنده فوراً میدهم با آقای هاشمی که منشی هستند و موظف باینکار هستند و ایشان میدهند بدفتر و همان روز یا فردا حاضر شده بنده امضا میکنم میفرستم. آقای دکتر کشاورز.

دکتر کشاورز - ماده ۵۴ نظامنامه تصریح میکند که نمایندگان میتوانند در بدو یا ختم مجلس از وزراء سؤالات نمایند از موضوع سؤال باید قبل از وقت وزیر را مستحضر نمود در این ماده اصولاً ذکر نمیشود که فرجه برای وزیر وجود دارد که بیست روز یا یکماه جواب دادن را معطل کند...

یکی از نمایندگان - بایستی سؤالات را کتباً بفرستند.

دکتر کشاورز - آن راجع باستيضاح است راجع بسؤال نیست این ماده از مفهوم میشود که همینکه بوزیر اطلاع داده شد موضوع سؤال چیست باید با سرعت اوقات حاضر شده جواب بدهد آقای فرخ که حوصله و صبرشان یکماه است بنده بکفداری حوصله ام کمتر است بنده از آقای وزیر دارائی قریب بیست روز است سؤالی راجع باختلاس در انحصار تبرک شده و مقداری کوبن قاچاق در طهران پخش شده کرده ام حالا گمان میکنم آن اختلاساتی که شده است همه مرتب شده است و از هضم رابع هم گذشته است و هنوز کسی حاضر نشده است برای جواب.

رئیس - آقای کام بخش.

کام بخش - بنده در حدود یکماه است سؤالی داده ام به آقای وزیر کشاورزی و هر دفعه که ایشان حاضر شدند از ایشان پرسیدم و سؤال کردم ایشان جواب سؤالات دیگر را میدهند ولی این موضوع که خیلی مهم است تصور میکنم که ایشان مایل نیستند جواب بدهند.

وزیر کشور - بنده البته خیلی از اموری که برایم معلوم شده (زیرا مجهولاتم که لاتعد ولا تحصی است) در نتیجه یکی دوسالی بوده است که خدمت آقایان بوده ام. آخطار نظامنامه از اوامر داخلی مجلس شورای ملی است و هیچ ارتباطی با وزرا ندارد. آقای دکتر کشاورز میفرمایند هر وقت از دولت سؤالی شد باید فوراً حاضر شوند و جواب بدهند اگر این آخطار نظامنامه را بمناسبت عرض بنده در باب اظهار آقای مهندس فریور فرمودند به بنده اصلاً مربوط نیست اگر برای این فرمودند که در همان موقع که سؤال میشود جواب داده شود آن جواب بدون جمع آوری و تحصیل اطلاعات خبر قطعی و صحیحی نخواهد بود ولی البته این فرمایشی که فرمودند باید هر چه زودتر بیابند (صحیح است) و بنده هم یادداشت کردم فرمایشانی که آقایان فرمودند و به آقایان وزرای مختلف عرض میکنم که هر چه زودتر جوابها را بعرض مجلس شورای ملی برسانند.

مجلس ضیائی - بنده اخطار نظامنامه دارم اجازه میفرمائید؟

رئیس - بفرمائید

مجلس ضیائی - در اینجا ماده ۵۴ میگوید نمایندگان میتوانند در بدو یا ختم مجلس از وزراء اسئالات نمایند از موضوع سؤال باید قبل از وقت وزیر را مستحضر نمود. اینجا مشروط کرده است سؤال نماینده را که قبل از وقت خبر بدهند دیگر اینجا مقید نکرده است که وزیر جواب بدهد این را خواستم تذکر بدهم که وکیل میتواند سؤال کند ولی وزیر الزامی ندارد که در همان جلسه جواب بدهد.

رئیس - آقای هاشمی

هاشمی - عرض میشود در مواردی که در نظام نامه اشکال پیدا میشود رجوع میکنیم به عمل مجلس که خودش تفسیر نظامنامه است، خود عمل مجلس تفسیر نظامنامه است عمل بر این جاری بوده که سؤال را کتباً می نوشتند بمقام ریاست و رو نوشت آن فوراً برای وزیر مسئول فرستاده میشد.

ایرج اسکندری - عمل برخلاف نظامنامه بوده است.

یکی از نمایندگان - پس فرق سؤال با استیضاح چیست؟

هاشمی - اجازه بفرمائید باید حرف را بشنوید آن

وقت اگر دیدید درست است تصدیق کنید اگر دیدید درست نیست تصدیق نکنید بالاخره آقای ایرج اسکندری در جلسه پیش اشکال میکردند که وکیل باید در جلسه قبل از وزیر سؤال کند و نوشتن هم لازم نیست و وزیر باید در جلسه بعد بیاید جواب بدهد بالاخره باید وزیر مسئول برود رسیدگی کند اسناد و مدارک مربوطه را تهیه کند و سؤال هم باید اثر کتبی در پرونده های مجلس داشته باشد بهر حال

قصور از طرف مجلس و دفتر مجلس نسبت به ارسال اسئالات آقایان نمایندگان نمیشود و امروز هم بنده خدمت جناب آقای رئیس عرض کردم بعد از این تاریخ ارسال سؤال نمایندگان را با تاریخ وصول بدفتر وزارت مربوطه روی یک ورقه در خارج مجلس اعلان میکنیم (صحیح است) (بسیار خوب)

رئیس - عرض کنم آقا (اگر چه عده کافی نیست و مذاکره رسمی نیست) ولی عمل مجلس خودش تفسیر مواد قانونی است تاکنون روش مجلس این بوده که قبلاً اطلاع بدهند بعد وزیر هم باید برای جواب حاضر شود همیشه اینطور بوده است. **دکتر زنگنه** - اجازه میفرمائید؟ بنده سئوالی از آقای وزیر کشور داشتم ایشان هم حاضرند.

رئیس - عده کافی نیست تأمل بفرمائید اگر عده کافی شد بفرمائید و گرنه جلسه را ختم کنیم.

جمعی از نمایندگان - ختم جلسه - چون عده کافی نیست.

[۱۲ - موقع و دستور جلسه آتیه - ختم جلسه]

رئیس - اگر موافقت میفرمائید جلسه را ختم کنیم...

بعضی از نمایندگان - روز جلسه آتیه را معین

بفرمائید.

رئیس - اجازه بفرمائید جلسه آتیه روز یکشنبه

دستور هم همان طرحی است که تقدیم شد و آقای

وزیر دارائی هم باید حاضر باشند و تقدیم طرح های دیگر

است جلسه هم سه بظهر مانده خواهش میکنم آقایان زودتر

تشریف بیاورند.

[مجلس نیمساعت بعد از ظهر ختم شد]

رئیس مجلس شورای ملی - سید محمد صادق طباطبائی

قانون

اجازه واگذاری مقداری از اراضی قریه امیر آباد جهت گورستان اتباع ممالک متحده آمریکای شمالی

ماده واحده - وزارت دارائی مجاز است معادل ۲/۸۳ هکتار از اراضی قریه امیر آباد واقع در حومه تهران را بانضمام مقدار کافی حق شرب از قنات امیر آباد که برای درختکاری آن زمین کافی باشد به منظور تأسیس گورستان برای اتباع ممالک متحده آمریکای شمالی برای یکان بدولت آمریکا بنمایند کی سفارت کبرای آن دولت در تهران واگذار نماید. وزارت دارائی افزای قریه امیر آباد یا تملک دو دانگ سهمی مشاع از اراضی و قنات مذکور در بالا را که متعلق باشخاص ثالث میباشد با موافقت مالکین بقیمت عادلها تصویب هیئت وزیران خواهد داد.

اینقانون که مشتمل بر یک ماده است در جلسه بیست و پنجم خرداد ماه یکهزار و سیصد و بیست و سه به تصویب مجلس شورای ملی رسید. **رئیس مجلس شورای ملی** - سید محمد صادق طباطبائی

قانون

اصلاح ماده ۱۲ قانون متمم بودجه ۱۳۲۲ راجع بحقوق پایه های یک دبیری و آموزگاری

ماده واحده - وزارت فرهنگ میتواند از تاریخ تصویب قانون آموزش اجباری تا وقتی که اعتبار اجرای اشل حقوقی ماده (۱۲) قانون مزبور را تأمین ننموده است حقوق پایه های یک دبیری و آموزگاری را بقرار ماهی ۱۶۲۰ ریال و ۸۰۰ ریال و حقوق سایر پایه های دبیری و آموزگاری را بمیزان مقرر قبل از تصویب قانون آموزش اجباری بپردازد. این قانون که مشتمل بر یک ماده است در جلسه بیست و پنجم خرداد ماه یکهزار و سیصد و بیست و سه به تصویب

مجلس شورای ملی رسید. **رئیس مجلس شورای ملی** - سید محمد صادق طباطبائی